

Fortum Oyj
Tilinpäätöstiedote 2008
5. helmikuuta 2009

Hyvä vuosi

- Vertailukelpoinen liikevoitto 1 845 (1 564) miljoonaa euroa, +18 %
- Osakekohtainen tulos 1,74 (1,74) euroa
- EU-maissa 92 % (89 %) Fortumin sähköntuotannosta oli hiilidioksiditonta
- Vahva tase ja maksuvalmius
- Vuodeksi 2009 Fortumin sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa on suojattu 65 % 53 euroon megawattitunnilta
- TGC-10 yritysosto Venäjällä
- Fortumin hallitus esittää osingoksi 1,00 euroa osaketta kohti

Tunnuslukuja	IV/08	IV/07	2008	2007
Liikevaihto, milj. euroa	1 602	1 320	5 636	4 479
Liikevoitto, milj. euroa	611	520	1 963	1 847
Vertailukelpoinen liikevoitto, milj. euroa	508	516	1 845	1 564
Tulos ennen veroja, milj. euroa	605	501	1 850	1 934
Tulos/osake, euroa	0,64	0,41	1,74	1,74
Liiketoiminnan kassavirta, milj. euroa	562	345	2 002	1 670
Oma pääoma/osake, euroa			8,96	9,43
Korollinen nettovelka (kauden lopussa), milj. euroa			6 179	4 466
Osakkeiden määrä keskimäärin, tuhatta			887 256	889 997

Tunnuslukuja	2008	2007	2007*
Sijoitetun pääoman tuotto, %	15,0	16,5	14,0
Oman pääoman tuotto, %	18,7	19,1	15,8
Nettovelka/käyttökate	2,5	1,9	2,2

* REC:n ja Lenenergon voitot oikaistu

Vuonna 2008 sähkön ja polttoaineiden hinnoissa tapahtui suuria vaihteluja. Vuoden alkupuoliskolla polttoaineiden hinnat ja sähkön tukkumyyntihinnat nousivat voimakkaasti. Vuoden jälkipuoliskolla polttoaineiden hinnat ja sähkön tukkumyyntihinnat Pohjoismaissa laskivat voimakkaasti syksyn huipuistaan.

Vuonna 2008 Fortum otti suuren strategisen askeleen Venäjällä ostaessaan alueellisen tuotantoyhtiön, TGC-10:n. Yritystoston myötä Fortum sai merkittävän aseman Venäjän nopeasti kasvavilla sähkömarkkinoilla. Oston myötä Fortumin lämmöntuotantokapasiteetti kaksinkertaistui, sähköntuotantokapasiteetti kasvoi yli 25 % ja henkilöstömäärä kasvoi yli 7 000 henkilöllä.

Fortumin vertailukelpoinen liikevoitto tammi–joulukuussa parani huomattavasti edellisvuotisesta erityisesti Sähköntuotanto-segmentin tulosparannuksen ansiosta. Tulosta paransivat Fortumin johdonmukainen suojausstrategia, Nord Poolin keskimääräisten spot-hintojen nousu ja vesivoimatuotannon kasvu.

Fortumin osakekohtainen tulos vuodelta 2008 oli samalla tasolla kuin edellisvuonna siitä huolimatta, että vuoden 2007 tulos sisälsi suuremmat positiiviset kertaluonteiset erät.

Vuonna 2007 kertaluonteiset myyntivoitot olivat yhteensä 412 miljoonaa euroa (Hafslundin myymät REC:n osakkeet, Lenenergo) eli 0,46 euroa osaketta kohti. Vuonna 2008 myyntivoitot ja positiivinen kertaluonteinen verovaikutus olivat yhteensä 184 miljoonaa euroa nettotuloksesta eli 0,21 euroa osaketta kohti. Verovaikutus johtui yhtiöverokantojen laskusta Ruotsissa ja Venäjällä, mikä vähensi laskennallisia verovelkoja.

Ruotsin kruunun heikkeneminen erityisesti vuoden kahtena viimeisenä kuukautena laski Fortumin liikevoittoa. Ruotsin kruunun keskimääräinen kurssi vuonna 2008 oli noin 5 % alempi kuin edellisvuonna. Kruunun heikkeneminen pienensi Fortumin vuoden 2008 vertailukelpoista liikevoittoa noin 50 miljoonaa euroa. Vaikutus rasitti erityisesti viimeisen neljänneksen tulosta.

Fortumin liiketoiminnan kassavirta jatkui vahvana ja oli 2 002 (1 670) miljoonaa euroa.

Maksuvalmius säilyi vahvana, ja likvidit varat vuoden lopussa olivat yhteensä 1 321 miljoonaa euroa. Nostamattomia valmiusluottoja oli 2,3 miljardia euroa vuoden lopussa.

Vuoden 2008 ensimmäisellä neljänneksellä Fortum osti enemmistön TGC-10:ssä ja joulukuun 2008 lopussa Fortumin omistusosuus oli 93,4 %. TGC-10 on poistettu Venäjän MICEX- ja RTS-pörseistä, koska Fortumin omistusosuus yhtiössä on ylittänyt 90 %:n rajan.

Lokakuussa Fortum arvioi TGC-10:n kapasiteetti-investointiohjelman arvoksi noin 2,5 miljardia euroa. Ohjelmasta jäljellä olevan osuuden arvo nykyisellä valuuttakurssilla laskettuna on arviolta 2,0 miljardia euroa tammikuusta 2009 eteenpäin.

Vuoden viimeisellä neljänneksellä Sähköntuotanto-segmentin toteutunut sähkön tukkumyyntihinta oli Pohjoismaissa 49,1 (43,0) euroa megawattitunnilta eli 14 % korkeampi kuin vuotta aiemmin. Sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 50,8 (42,7) euroa megawattitunnilta.

Taloudelliset tulokset

Loka - joulukuu

Konsernin liikevaihto oli 1 602 (1 320) miljoonaa euroa. Konsernin liikevoitto oli 611 (520) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto oli 508 (516) miljoonaa euroa.

Liikevaihto segmentteittäin

milj. euroa	IV/08	IV/07	2008	2007
Sähköntuotanto	736	685	2 892	2 350
Lämpö	463	439	1 466	1 356
Sähkönsiirto	206	206	789	769
Markets	531	482	1 922	1 683
Venäjä	197	-	489	-
Muut	21	21	83	81
Nord Poolissa tehtyjen ostojen ja myyntien netotus	-476	-437	-1 736	-1 163
Eliminoinnit	-76	-76	-269	-597
Yhteensä	1 602	1 320	5 636	4 479

Vertailukelpoinen liikevoitto segmenteittäin

milj. euroa	IV/08	IV/07	2008	2007
Sähköntuotanto	378	363	1 528	1 095
Lämpö	109	120	250	290
Sähkönsiirto	63	50	248	231
Markets	0	-1	-33	-1
Venäjä	-20	-	-92	-
Muut	-22	-16	-56	-51
Yhteensä	508	516	1 845	1 564

Liikevoitto segmenteittäin

milj. euroa	IV/08	IV/07	2008	2007
Sähköntuotanto	470	351	1 599	1 115
Lämpö	155	121	307	294
Sähkönsiirto	61	51	248	233
Markets	-29	2	-35	12
Venäjä	-19	12	-91	244
Muut	-27	-17	-65	-51
Yhteensä	611	520	1 963	1 847

Tammi-joulukuu

Konsernin liikevaihto oli 5 636 (4 479) miljoonaa euroa. Konsernin liikevoitto oli 1 963 (1 847) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi 1 845 miljoonaan euroon (1 564 milj. eurosta).

Tulos ennen veroja oli 1 850 (1 934) miljoonaa euroa.

Konsernin nettorahoituskulut kasvoivat 239 (154) miljoonaan euroon. Nettorahoituskulujen kasvu johtui korkeammasta keskimääräisestä velkatasosta ja lyhyiden korkojen noususta. Johdannaisten käyvän arvon muutos oli -11 (+7) miljoonaa euroa.

Hafslund ASA ilmoittaa omistamiensa REC:n osakkeiden käyvän arvon muutoksen tuloslaskelmassaan, kun taas Fortum ilmoittaa käyvän arvon muutoksen omassa pääomassaan. Fortumin omaan pääomaan kirjattu käypä arvo lasketaan Hafslund ASA:n raportoinnissaan ilmoittaman osakkeiden lukumäärän perusteella. Vuoden 2008 joulukuun lopussa arvo oli 126 miljoonaa euroa (793 milj. euroa vuoden 2007 lopussa).

Fortumin oma pääoma oli vuoden 2008 lopussa 7 954 (8 359) miljoonaa euroa. Heikentyneet Ruotsin ja Norjan kruunut sekä Venäjän rupla alensivat omaa pääomaa, kun taas kassavirtasuojaukset (pääasiassa sähköjohdannaiset) kohottivat omaa pääomaa.

Vähemmistöosuus oli 54 (56) miljoonaa euroa. Vähemmistöosuudet liittyvät pääasiassa Fortum Värme Holding AB:hen, jossa Tukholman kaupungilla on 50 % taloudellinen omistusosuus.

Kauden verot olivat 254 (326) miljoonaa euroa. Tuloslaskelman mukainen veroprosentti oli 13,7 (16,9) %. Vuoden 2007 veroprosenttia alensivat verovapaat luovutusvoitot Hafslundin myymistä REC:n osakkeista ja Lenenergon osakkeiden myynnistä. Vuoden 2008 veroprosenttia alensi laskennallisten verovelkojen kertaluonteinen vähennys, joka johtui yhtiöverokantojen laskusta Ruotsissa ja Venäjällä.

Kauden tulos oli 1 542 (1 552) miljoonaa euroa. Fortumin osakekohtainen tulos oli 1,74 euroa (1,74).

Sijoitetun pääoman tuotto oli 15,0 (16,5) % ja oman pääoman tuotto 18,7 (19,1) %.

Markkinatilanne

Alustavien tilastotietojen mukaan Pohjoismaissa kulutettiin vuonna 2008 sähköä 397 (401) terawattituntia (TWh), mikä on 1 % vähemmän kuin edellisvuonna. Viimeisellä vuosineljänneksellä kulutus oli noin 104 (109) TWh eli 5 % vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Viimeisellä neljänneksellä sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 50,8 (42,7) euroa megawattitunnilta eli 19 % korkeampi kuin vastaavalla jaksolla 2007. Viimeisellä neljänneksellä Suomen ja Ruotsin aluehinnat olivat edelleen Nord Poolin systeemihintaa korkeammat: 52,4 (42,1) euroa megawattitunnilta Suomessa ja 52,8 (43,1) euroa megawattitunnilta Ruotsissa. Tämä johtui lähinnä poikkeuksellisista siirtoyhteyksien toimintahäiriöistä Ruotsin ja Norjan välillä. Vuonna 2008 sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 44,7 (27,9) euroa megawattitunnilta eli 60 % korkeampi kuin 2007. Spot-hinta Nord Poolissa oli edellisvuotista korkeampi pääasiassa hiilidioksidipäästöoikeuksien ja polttoaineiden hintojen nousun vuoksi.

Keskimääräinen spot-hinta Saksassa viimeisellä neljänneksellä oli 68,0 euroa (57,7) megawattitunnilta eli korkeampi kuin Pohjoismaissa. Tämä johti sähkön nettovientiin Pohjoismaista Saksaan.

Vuonna 2008 päästöoikeuksien keskimääräinen markkinahinta vuodelle 2008 oli 23 euroa/hiilidioksiditonni. Vuonna 2007 vastaava vuoden 2007 hiilidioksidipäästöoikeuksien hinta oli 0,7 euroa hiilidioksiditonnia kohti. Vuoden 2008 jälkipuoliskolla hiilen ja öljyn hinnat laskivat.

Vuoden 2008 alussa Pohjoismaiden vesivarannot olivat 9 TWh pitkän ajan keskiarvoa suuremmat, ja ne pysyivät keskiarvon yläpuolella elokuun lopulle saakka. Joulukuun lopussa pohjoismaiset vesivarannot olivat 5 TWh pitkän ajan keskiarvoa pienemmät ja 13 TWh pienemmät kuin vastaavana ajankohtana edellisvuonna.

Alustavien tilastotietojen mukaan sähkön kulutus Venäjällä kasvoi noin 2 % vuonna 2008 edellisvuotisesta. Uralin alueella sähkönkulutus kasvoi noin 1 % vuoteen 2007 verrattuna. Kulutus väheni viimeisellä neljänneksellä.

Vuoden aikana keskimääräinen spot-hinta Venäjän Euroopan ja Uralin alueille Venäjän sähköpörssissä ATS:ssä oli 700 (570) ruplaa eli noin 19,1 (16,3) euroa megawattitunnilta. Spot-hinnan nousu johtui pääasiassa kaasun hinnan noususta. Lisäksi kukin voimalaitos saa kapasiteettitariffin, joka vaihtelee, mutta on keskimäärin noin 10 euroa megawattitunnilta.

Sähkön- ja lämmöntuotannon kokonaisluvut

Fortumin koko sähköntuotanto tammi–joulukuussa 2008 oli 64,2 (52,2) TWh, mistä 51,6 (51,1) TWh tuotettiin Pohjoismaissa. Tämä on 13 % (13 %) Pohjoismaiden koko sähkönkulutuksesta. Fortumin koko lämmöntuotanto vuoden 2008 tammi–syyskuussa oli 40,3 (26,1) TWh, josta 20,8 (22,1) TWh tuotettiin Pohjoismaissa.

Vuoden lopussa Fortumin sähköntuotannon kokonaiskapasiteetti oli 13 573 (10 920) MW, josta Pohjoismaiden osuus oli 10 643 (10 775) MW. Vuoden lopussa Fortumin lämmöntuotannon kokonaiskapasiteetti oli 24 263 (11 223) MW, josta Pohjoismaiden osuus oli 8 448 (9 381) MW. Sähkön- ja lämmöntuotantokapasiteettien kokonaiskasvu johtuu pääasiassa TGC-10:stä, joka on konsolidoitu huhtikuun alusta lähtien.

Seuraavassa esitetään Fortumin koko sähkön- ja lämmöntuotannon luvut. Tämän lisäksi segmenttikatsauksissa esitetään vastaavat segmenttikohtaiset luvut.

Fortumin koko sähkön- ja lämmöntuotanto EU:ssa ja Norjassa, TWh	IV/08	IV/07	2008	2007
Sähköntuotanto	13,1	14,2	52,6	52,2
Lämmöntuotanto	7,4	8,2	25,0	26,1

Fortumin koko sähkön- ja lämmöntuotanto Venäjällä, TWh	IV/08	IV/07	2008	2007
Sähköntuotanto	4,4	-	11,6	-
Lämmöntuotanto	8,1	-	15,3	-

Fortumin sähköntuotanto Pohjoismaissa lähteittäin, TWh	IV/08	IV/07	2008	2007
Vesivoima	6,0	4,7	22,9	20,0
Ydinvoima	5,3	6,7	23,7	24,9
Lämpövoima	1,6	2,5	5,0	6,2
Yhteensä	12,9	13,9	51,6	51,1

Fortumin sähköntuotanto Pohjoismaissa lähteittäin, %	IV/08	IV/07	2008	2007
Vesivoima	47	34	44	39
Ydinvoima	41	48	46	49
Lämpövoima	12	18	10	12
Yhteensä	100	100	100	100

Sähkön- ja lämmönmyynnin kokonaisluvut

Fortumin koko sähkönmyynti tammi–joulukuussa 2008 oli 75,0 (59,7) TWh, josta 59,1 (58,5) TWh myytiin Pohjoismaissa. Tämä on noin 15 % (15 %) Pohjoismaiden koko tammi–joulukuun 2008 arvioidusta sähkönkulutuksesta. Fortumin koko lämmönmyynti tammi–joulukuussa 2008 oli 42,2 (27,1) TWh, josta 20,0 (20,4) TWh tuotettiin Pohjoismaissa.

Fortumin koko sähkön-*) ja lämmönmyynti EU:ssa ja Norjassa, milj. euroa	IV/08	IV/07	2008	2007
Sähkönmyynti	771	697	2 959	2 370
Lämmönmyynti	365	352	1 157	1 096

*) Nord Poolissa tehdyt ostot ja myynnit on netotettu tunneittain konsernitasolla.

Fortumin koko sähkön- ja lämmönmyynti Venäjällä, milj. euroa	IV/08	IV/07	2008	2007
Sähkönmyynti	115	-	332	-
Lämmönmyynti	75	-	141	-

Fortumin koko sähkönmyynti *) alueittain, TWh	IV/08	IV/07	2008	2007
Suomi	7,7	8,1	28,7	29,0
Ruotsi	6,7	6,9	28,5	27,6
Venäjä	5,6	-	14,8	-
Muut maat	0,8	0,9	3,0	3,1
Yhteensä	20,8	15,9	75,0	59,7

*) Nord Poolissa tehdyt ostot ja myynnit on netotettu tunneittain konsernitasonla.

Fortumin koko lämmönmyynti alueittain, TWh	IV/08	IV/07	2008	2007
Venäjä	8,6	-	15,3	-
Suomi	3,1	3,4	10,8	11,1
Ruotsi	3,0	3,1	9,1	9,2
Puola	1,3	1,4	3,6	3,5
Muut maat**	1,0	1,0	3,4	3,3
Yhteensä	17,0	8,9	42,2	27,1

***) Sisältää Iso-Britannian, joka raportoidaan Sähkötuoantato-segmentin muu myynti -rivillä.

EU:n päästökauppajärjestelmään kuuluvat Fortumin päästöt

Vuonna 2008 noin 92 % (89 %) Fortumin EU-maissa tuottamasta sähköstä ei aiheuttanut hiilidioksidipäästöjä.

Fortumin Euroopan päästökauppajärjestelmän (ETS) alaiset hiilidioksidipäästöt vuonna 2008 olivat noin 7,2 miljoonaa tonnia.

Fortumin sähkön- ja lämmöntuotantolaitoksille on myönnetty yhteensä noin 5,9 miljoonaa tonnia hiilidioksidipäästöoikeuksia vuodessa 2008–2012 aikana. Suomessa Fortumille on myönnetty noin 4,1 miljoonaa tonnia päästöoikeuksia vuodessa, mikä on 11 % Suomen kansallisesta kiintiöstä. Ruotsissa Fortumille on myönnetty päästöoikeuksia noin 0,2 miljoonaa tonnia vuodessa eli 0,7 % Ruotsin kansallisesta kiintiöstä.

Fortumin sähkötuoannon tavoite EU-maissa on alentaa hiilidioksidipäästöjen viiden vuoden keskiarvo alle 80 grammaan kilowattituntia kohden vuoteen 2020 mennessä. Lämmöntuotannossa Fortumin tavoitteena on alentaa päästöjä kussakin maassa vähintään 10 % vuoden 2006 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Euroopan unionin ulkopuolella Fortum on sitoutunut parantamaan energiatehokkuutta ja vähentämään siten päästöjä.

CO₂-päästöt yhteensä (miljoonaa tonnia)	2005	2006	2007	2008
Kokonaispäästöt	6,3	11,0	10,4	17,6
Päästökauppajärjestelmän alaiset päästöt	5,9	10,5	9,8	7,2
Myönnettyt päästöoikeudet	8,1	8,1	8,1	5,9
Päästöt Venäjällä	-	-	-	9,8

Fortumin sähkötuotannon CO ₂ -päästöt (g/kWh)	2005	2006	2007	2008
Päästökauppajärjestelmän alaiset päästöt	38	107	64	41

SEGMENTTIKATSAUKSET

Sähkötuotanto

Segmentin toimintaan kuuluu sähkön tuotanto ja myynti Pohjoismaissa sekä käyttö- ja kunnossapitopalvelut Pohjoismaissa ja valituilla kansainvälisillä markkinoilla. Segmentti myy tuottamansa sähkön Nord Pooliin. Segmenttiin kuuluvat liiketoimintayksiköt Generation, Portfolio Management and Trading (PMT) sekä Service.

milj. euroa	IV/08	IV/07	2008	2007
Myynti	736	685	2 892	2 350
- sähkönmyynti	638	586	2 566	2 019
- muu myynti	98	99	326	331
Liikevoitto	470	351	1 599	1 115
Vertailukelpoinen liikevoitto	378	363	1 528	1 095
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			5 331	5 599
Sidotun pääoman tuotto, %			29,6	19,2
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %			28,0	18,9
Bruttoinvestoinnit	49	84	134	145
Henkilöstö			3 520	3 511

Segmentin sähkötuotanto Pohjoismaissa vuoden viimeisellä neljänneksellä oli 11,4 (12,2) TWh.

Tammi–joulukuussa segmentin sähkötuotanto Pohjoismaissa oli 46,9 (46,1) TWh. Tammi–joulukuussa noin 97 % (95 %) segmentin sähkötuotannosta oli hiilidioksidivapaata.

Sähkötuotanto Pohjoismaissa lähteittäin, TWh	IV/08	IV/07	2008	2007
Vesivoima	6,0	4,7	22,9	20,0
Ydinvoima	5,3	6,7	23,7	24,9
Lämpövoima	0,1	0,8	0,3	1,2
Yhteensä	11,4	12,2	46,9	46,1

Sähkötuotanto alueittain, TWh	IV/08	IV/07	2008	2007
Ruotsi	6,1	6,5	26,8	26,0
Suomi	5,3	5,7	20,1	20,1
Muut maat	0,3	0,3	1,0	1,1
Yhteensä	11,7	12,5	47,9	47,2

Sähkön myynti Pohjoismaissa, TWh	12,8	13,7	52,1	51,8
josta läpikulkueriä	0,8	1,0	3,7	5,2

Hinta, €/MWh	IV/08	IV/07	2008	2007
Sähkön tukkumyyntihinta Pohjoismaissa*	49,1	43,0	49,3	39,7

*) Sähköntuotanto-segmentti Pohjoismaissa, ilman läpikulkueriä.

Vuoden viimeisellä neljänneksellä sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 50,8 euroa megawattitunnilta, kun aluehinta oli Suomessa oli 52,4 euroa ja Ruotsissa 52,8 euroa megawattitunnilta. Viimeisellä neljänneksellä Sähköntuotanto-segmentin toteutunut sähkön tukkumyyntihinta oli Pohjoismaissa 49,1 euroa megawattitunnilta eli 14 % korkeampi kuin vuotta aiemmin. Sähköntuotannon myyntivolyymi Pohjoismaissa ilman läpikulkueriä oli jakson aikana 12,0 (12,7) TWh.

Tammi–joulukuussa 2008 sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 44,7 euroa megawattitunnilta, kun Suomen aluehinta oli keskimäärin 51,0 euroa ja Ruotsin 51,1 euroa megawattitunnilta. Sähköntuotanto-segmentin toteutunut sähkön tukkumyyntihinta oli Pohjoismaissa 49,3 euroa megawattitunnilta eli 24 % korkeampi kuin vuotta aiemmin.

Sähköntuotanto-segmentin vertailukelpoinen liikevoitto oli viimeisellä neljänneksellä suurempi kuin viime vuoden vastaavalla jaksolla. Parannus johtui pääasiassa toteutuneen sähkön pohjoismaisen tukkumyyntihinnan kasvusta. Myös vesivoimatuotannon määrän kasvu paransi liikevoittoa. Edellä mainittuja positiivisia vaikutuksia osittain tasoittivat suunnittelemattomat ydinvoimatuotannon seisokit Ruotsissa, lämpövoimatuotannon volyymin supistuminen ja Ruotsin kruunun heikkenemisestä johtunut valuuttakurssivaikutus.

Segmentin vertailukelpoinen liikevoitto vuodelta 2008 ei sisällä olennaisia voittoja hiilidioksidipäästöoikeuksien myynnistä, toisin kuin vuonna 2007. Segmentin vertailukelpoinen liikevoitto vuoden 2007 viimeiseltä neljännekseltä sisälsi 32 miljoonaa euroa hiilidioksidipäästöoikeuksien myynnistä. Ruotsin kruunun valuuttakurssin heikkenemisestä aiheutunut muuntovaikutus oli noin -35 miljoonaa euroa segmentin vertailukelpoiseen liikevoittoon pääasiassa vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Sähköntuotanto-segmentin vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi tammi–joulukuussa 2008 selvästi edellisvuotisesta. Saavutuksen tärkeimmät tekijät olivat korkeampi segmentin toteutunut sähkön tukkumyyntihinta Pohjoismaissa ja kaikkien aikojen suurin vesivoimatuotannon määrä. Edellä mainittuja positiivisia vaikutuksia osittain tasoittivat suunnittelemattomat ydinvoimatuotannon seisokit Ruotsissa, lämpövoimatuotannon volyymin supistuminen sekä ydinvoiman tehoveron ja vesivoimakiinteistöveron kasvu Ruotsissa. Näistä veromuutoksista aiheutuneet lisäkustannukset olivat noin 25 miljoonaa euroa vuonna 2008.

Viimeisellä neljänneksellä sekä Oskarshamnin että Forsmarkin ydinvoimaloissa, joissa Fortum on osaomistajana, yksi voimalayksikkö oli pois käytöstä polttoaineen säätösauvoissa havaittujen halkeamien takia. Yksiköt otettiin takaisin käyttöön 1.1.2009.

Fortum osallistuu Suomen viidenteen ydinvoimalaitokseen, Olkiluoto 3:een, noin 25 % osuudella, mikä vastaa noin 400 MW:n kapasiteettia. Tammikuussa 2009 laitoksen rakennuttaja Teollisuuden Voima Oyj (TVO) ilmoitti ja toimittaja Areva-Siemens vahvisti yksikön rakentamisen lykkääntyvän, ja käyttöönoton arvioidaan siirtyvän kesään 2012.

Joulukuussa 2008 TVO ilmoitti AREVA-Siemensin pyytäneen Olkiluoto 3:n viivästymisen ja sen kustannusten sovittelua Kansainvälisessä kauppakamarissa (ICC:ssä).

Lämpö

Segmentin toimintaan kuuluu lämmön tuotanto ja myynti Pohjoismaissa ja muualla Itämeren alueella. Fortum on Pohjoismaiden johtava lämmöntuottaja. Segmentti tuottaa myös sähköä sähkön- ja lämmön yhteistuotantolaitoksissaan (CHP) ja myy sitä loppuasiakkaille pääasiassa pitkäaikaisin sopimuksin sekä Nord Pooliin. Segmentti sisältää liiketoimintayksiköt Värmen, joka toimii Ruotsissa, sekä Heatin, joka toimii pääasiassa muilla markkinoilla.

milj. euroa	IV/08	IV/07	2008	2007
Myynti	463	439	1 466	1 356
- lämmönmyynti	354	341	1 120	1 053
- sähkönmyynti	76	69	228	202
- muu myynti	33	29	118	101
Liikevoitto	155	121	307	294
Vertailukelpoinen liikevoitto	109	120	250	290
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			3 468	3 507
Sidotun pääoman tuotto, %			8,9	9,3
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %			7,3	9,2
Bruttoinvestoinnit	144	121	431	327
Henkilöstö			2 318	2 279

Segmentin lämmönmyynti neljännellä neljänneksellä oli 7,9 (8,3) TWh, josta suurin osa tuotettiin Pohjoismaissa. Samana aikana sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten sähkönmyynti oli yhteensä 1,4 (1,7) TWh.

Segmentin lämmönmyynti tammi–joulukuussa 2008 oli 24,9 (25,1) TWh, josta suurin osa tuotettiin Pohjoismaissa. Samana aikana sähkön- ja lämmön yhteistuotantolaitosten sähkönmyynti oli yhteensä 4,7 (5,0) TWh. Lämmityskauden leudot säät pienensivät lämmön kysyntää vuoden ensimmäisellä ja viimeisellä neljänneksellä.

Lämpö-segmentin vertailukelpoinen liikevoitto vuoden viimeisellä neljänneksellä oli 11 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuotta aiemmin pääasiassa polttoaineiden hintojen nousun ja hiilidioksidipäästökustannusten kasvun vuoksi. Lisäksi lämmityksen kysynnän aleneminen ja Ruotsin kruunun heikkeneminen rasittivat kannattavuutta.

Lämpö-segmentin vertailukelpoinen liikevoitto tammi–joulukuussa oli 40 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuotta aiemmin pääasiassa leudon sään, polttoaineiden ja hiilidioksidipäästöoikeuksien hintojen nousun, eräiden CHP-laitosten käytettävyysongelmiin liittyneiden huoltokustannusten ja Ruotsin kruunun heikkenemisen vuoksi.

Lämmönmyynti alueittain, TWh	IV/08	IV/07	2008	2007
Suomi	3,1	3,4	10,8	11,1
Ruotsi	3,0	3,0	9,1	9,2
Puola	1,3	1,4	3,6	3,5
Muut maat	0,5	0,5	1,4	1,3
Yhteensä	7,9	8,3	24,9	25,1

Sähkönmyynti, TWh	IV/08	IV/07	2008	2007
Yhteensä	1,4	1,7	4,7	5,0

Sähkönsiirto

Fortum omistaa ja käyttää jakelu- ja alueverkoja sekä jakaa sähköä kaikkiaan noin 1,6 miljoonalle asiakkaalle Ruotsissa, Suomessa, Norjassa ja Virossa.

milj. euroa	IV/08	IV/07	2008	2007
Myynti	206	206	789	769
- jakeluverkot	175	173	669	648
- alueverkot	18	21	77	81
- muu myynti	13	12	43	40
Liikevoitto	61	51	248	233
Vertailukelpoinen liikevoitto	63	50	248	231
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			3 032	3 239
Sidotun pääoman tuotto, %			8,1	7,7
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %			8,2	7,6
Bruttoinvestoinnit	93	118	296	237
Henkilöstö			1 336	1 063

Vuonna 2008 jakelu- ja alueverkkosiirron kokonaismäärät olivat 25,8 (26,0) TWh ja 17,7 (18,1) TWh.

Alueverkkosiirron määrä oli yhteensä 14,8 (14,9) TWh Ruotsissa ja 2,9 (3,2) TWh Suomessa.

Sähkönsiirto-segmentin vertailukelpoinen liikevoitto oli viimeisellä neljänneksellä 63 miljoonaa euroa eli 13 miljoonaa euroa suurempi kuin vuotta aiemmin. Vuonna 2007 vertailukelpoista liikevoittoa pienensivät kertaluonteiset hintamuutokset asiakkaille Suomessa.

Sähkönsiirron vertailukelpoinen liikevoitto oli 248 miljoonaa euroa eli 17 miljoonaa euroa suurempi kuin vuotta aiemmin. Poistot, jotka liittyvät automaattisen mittarinluennan (AMM) käyttöönottoon, aloitettiin vuoden 2008 jälkipuoliskolla. Vuonna 2007 segmentin tulos kärsi Ruotsin talvimyrskyistä ja kertaluonteisesta hintamuutoksista asiakkaille Suomessa.

Ruotsin energiamarkkinaviranomainen (Energimarknadsinspektionen) ja ruotsalaiset verkkoyhtiöt pääsivät sopimukseen vuosien 2003–2008 siirtohinnoista. Sopimuksen osana Fortum suostui perumaan suunnittelemansa hinnankorotuksen länsirannikon

alueella ja palauttamaan Tukholman alueen jakeluasiakkaille kertaluonteisesti 2 miljoonaa euroa.

Uusien etäluettavien mittarien (AMM) käyttöönoton päävaihe Ruotsissa saatiin valmiiksi joulukuussa 2008. Vuoden loppuun mennessä noin 800 000 yhteensä 844 000 mittarista oli asennettu ja niistä 740 000 oli aktivoitu kuukausittaiseen mittarinluentaan. Loput mittarit asennetaan lähikuukausina. Kuukausittaista mittarinluntaa koskeva lainsäädäntö tulee Ruotsissa voimaan 1.7.2009.

Sähkönsiirto jakeluverkoissa, TWh	IV/08	IV/07	2008	2007
Ruotsi	3,8	4,1	14,0	14,3
Suomi	2,6	2,6	9,3	9,2
Norja	0,7	0,8	2,3	2,3
Viro	0,1	0,1	0,2	0,2
Yhteensä	7,2	7,6	25,8	26,0

Sähkönjakeluasiakkaiden lukumäärä alueittain, tuhansia	31.12.2008	31.12.2007
Ruotsi	877	871
Suomi	606	591
Muut maat	123	122
Yhteensä	1 606	1 584

Markets

Markets vastaa sähkön vähittäismyynnistä 1,3 miljoonalle kotitalous- ja yritysasiakkaalle sekä muille sähkön vähittäismyyjille Ruotsissa, Suomessa ja Norjassa. Markets ostaa sähkönsä Nord Poolista. Markets myy noin 75 % volyymistaan yritysasiakkaalle ja 25 % vähittäisasiakkaalle.

milj. euroa	IV/08	IV/07	2008	2007
Myynti	531	482	1 922	1 683
- sähkönmyynti	519	451	1 865	1 582
- muu myynti	12	31	57	101
Liikevoitto	-29	2	-35	12
Vertailukelpoinen liikevoitto	0	-1	-33	-1
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			188	247
Sidotun pääoman tuotto, %			-14,0	6,9
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %			-15,3	-0,6
Bruttoinvestoinnit	0	1	3	3
Henkilöstö			635	935

Viimeisellä neljänneksellä Markets-segmentin sähkönmyynti oli 9,6 (10,5) TWh. Myyntivolyymin supistuminen johtui pääasiassa eräiden pitkäaikaisten yritysasiakassopimusten päättymisestä. Koko vuonna 2008 sähkönmyynti oli 36,6 (39,6) TWh.

Marketsin vertailukelpoinen liikevoitto viimeisellä neljänneksellä oli pieni pääasiassa siksi, että korkeat hankintakustannukset heikensivät myyntikatteita. Korkeat

hankintakustannukset johtuivat osittain Nord Poolin aluehintojen eroista. Vuoden aikana Markets ei onnistunut siirtämään nousseita tukkuhintoja ja hankintakustannuksia kokonaan vähittäismyyntihintoihin.

Viimeisellä neljänneksellä Markets ilmoitti 14 %:n hinnankorotuksista toistaiseksi voimassa olevaan hintaan perustuvaan Kesto-tuotteeseensa Suomessa 1.12.2008 alkaen. Suomalaisille vähittäisasiakkaille myytävästä noin 4 TWh:sta myydään noin 3 TWh toistaiseksi voimassa olevaan hintaan perustuvilla sopimuksilla.

Epättydyttävänä jatkuneen tulokunnan vuoksi käynnistettiin vuonna 2008 rakenneuudistusohjelma ja useita kustannussäästötoimenpiteitä. Suomea ja Ruotsia koskevat Marketsin palvelutoimintojen keskittämiseen tähtäävät yt-neuvottelut saatiin päätökseen vuonna 2008. Marketsin uusi organisaatio julkistettiin vuoden 2009 alussa.

Venäjä

Segmentin toimintaan kuuluu sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti Venäjällä. Segmentti sisältää TGC-10-yhtiön ja Fortumin omistusosuuden TGC-1:ssä. TGC-10 raportoidaan tytäryhtiönä, joka on yhdistelty konsernituloslaskelmaan 1.4.2008 alkaen. TGC-1 on osakkuusyhtiö, joka raportoidaan pääomaosuusmenetelmän mukaisesti.

milj. euroa	IV/08	IV/07	2008	2007
Myynti	197	-	489	-
- sähkönmyynti	115	-	332	-
- lämmönmyynti	75	-	141	-
- muu myynti	7	-	16	-
Liikevoitto	-19	12	-91	244
Vertailukelpoinen liikevoitto	-20	-	-92	-
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			2 205	456
Sidotun pääoman tuotto, %			-3,7	66,3
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %			-3,8	0,0
Bruttoinvestoinnit	126	-	1 748	245
Henkilöstö			7 262	-

TGC-10 toimii Uralin ja Länsi-Siperian kehittyneillä teollisuusalueilla. Öljy- ja kaasuteollisuuden kasvu ja asuinrakentamisen lisääntyminen ovat alueen sähkön- ja lämmönkulutuksen kasvun tärkeimmät tekijät.

Segmentin sähkönmyynti viimeisellä neljänneksellä oli 5,6 TWh. Samana aikana segmentin lämmönmyynti oli yhteensä 8,6 TWh.

Segmentin sähkönmyynti huhti–joulukuussa 2008 oli 14,8 TWh. Samana aikana segmentin lämmönmyynti oli yhteensä 15,3 TWh.

Segmentin vertailukelpoinen liiketulos oli tappiollinen vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä. Tappion kolmella konsolidoidulla neljänneksellä aiheuttivat TGC-10:n 33 miljoonan euron tappio, 38 miljoonan euron poistot käypiin arvoihin kohdistamisesta (poistot 1 022 miljoonasta eurosta, jotka on kohdistettu TGC-10:n käyttöomaisuuden käypään arvoon) sekä 21 miljoonan euron integraatiokustannukset. TGC-10:n

liiketoiminta on tyypillisesti hyvin kausiluonteista: sen tulos on yleensä vahvin vuoden ensimmäisellä ja viimeisellä neljänneksellä. TGC-10:n luvut on yhdistelty huhtikuusta 2008 lähtien.

Venäjän sähköreformi jatkuu. Tammikuun 2009 alusta lähtien 30 % kaikesta sähköntuotannosta myydään kilpailuilla markkinoilla. Sähkön tukkumarkkinoiden odotetaan vapautuvan kokonaan vuoteen 2011 mennessä. Myös kapasiteettimarkkinat käynnistettiin heinäkuun 2008 alussa suunnitelman mukaisesti.

Elokuussa 2008 solmittiin investointiohjelman suurimman projektin sopimus Njaganskajan voimalaitoksen (kapasiteetti 1 200 MW) rakentamisesta.

Rakennustyöt käynnistyivät Tjumenin, Tobolskin ja Tseljabinskin CHP-voimalaitostyömailla.

Syyskuussa Fortum ilmoitti saavansa noin 1,5 miljoonan tonnin edestä hiilidioksidin päästövähennysyksikköjä TGC-10:ssä vuosina 2009–2012 toteutettavista yhteistoteutusprojekteista.

Fortum panostaa huomattavasti TGC-10:n integroimiseen osaksi Fortumia. Integraatioprosessi aloitettiin huhtikuussa 2008. Uusi organisaatorakenne ja Fortumin johtamismalli ovat olleet käytössä syyskuun 2008 alusta lähtien. Integraatio on sujunut hyvin, ja useita tehokkuutta parantavia tavoitteita on määritetty. Näin ollen tehokkuusparannusten odotetaan kasvavan noin 100 miljoonaan euroon vuoteen 2011 mennessä.

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä osakkeiden myynnit

Investoinnit käyttöomaisuuteen tammi–joulukuussa olivat 2 624 (972) miljoonaa euroa. Investoinnit ilman yrityskauppoja olivat 1 108 (655) miljoonaa euroa.

SÄHKÖNTUOTANTO

Kesäkuussa Fortum ja Hafslund Infratek ASA tekivät aiesopimuksen tavoitteenaan yhdistää Fortum Servicen Infrastructure Solutions -toiminta Hafslund Infratekiin. Järjestely koskee kaikkia Infrastructure Solutionsin toimintoja Ruotsissa, Norjassa ja Suomessa ja yhteensä 1 060:tä Fortumin työntekijää. Tammikuussa 2009 Norjan kilpailuviranomaiset hyväksyivät Infratek ASA:n perustamisen ja järjestelystä tehtiin sopimus. Fortumin omistusosuus uudesta yhdistetystä Infratek ASA -yhtiöstä on 33 %. Hafslund ASA omistaa 43,3 % yhdistetyn yhtiön osakkeista. Infratek ASA on listattu Oslon pörssissä.

LÄMPÖ

Uusien CHP-voimaloiden rakennustyöt Puolan Czestochowassa, Viron Tartossa ja Suomenojalla jatkuivat, ja investoinnit olivat 134 (58) miljoonaa euroa.

Lokakuussa Lämpö-segmentti myi 60 % osuutensa Jyväskylässä CHP-voimalaa käyttävästä yhtiöstä. Kauppa toteutui vuoden 2008 lopussa.

SÄHKÖNSIIRTO

Investoinnit ilman yrityskauppoja olivat 296 (236) miljoonaa euroa. Automaattisen mittarinluennan investointiohjelma muodosti tästä 104 (64) miljoonaa euroa.

VENÄJÄ

Vuoden 2008 ensimmäisellä neljänneksellä Fortum hankki enemmistön (76,5 %) venäläisessä alueellisessa tuotantoyhtiö TGC-10:ssä ostamalla 29,1 prosenttiyksikköä United Energy Systems of Russialta (RAO UES) noin 0,8 miljardilla eurolla ja 47,4 prosenttiyksikköä osakeannissa noin 1,3 miljardilla eurolla.

Toisella neljänneksellä Fortum teki TGC-10:stä pakollisen lunastustarjouksen TGC-10:n vähemmistöosakkaille. Tarjousaika oli 30.4.–18.10.2008. Tarjouksen kohteena oli 23,51 % TGC-10:n osakepääomasta, ja tarjottu hinta oli 111,8 ruplaa (noin 3 euroa) osakkeelta, joka maksettaisiin kokonaan käteisenä. Tarjoushinta oli sama kuin se, minkä Fortum maksoi huutokaupassa ja osakeannissa, ja siihen sisältyi huomattava preemio markkinahintaan nähden. Joulukuun lopussa Fortumin omistusosuus TGC-10:ssä oli 93,4 %, ja siihen mennessä Fortum oli maksanut lisäosakehankinnoista 465 miljoonaa euroa.

TGC-10:llä on laaja investointiohjelma, jolla se pyrkii kasvattamaan sähköntuotantokapasiteettiaan 5 300 megawattiin. Lokakuussa Fortum arvioi kapasiteetti-investointiohjelman arvoksi noin 2,5 miljardia euroa. Ohjelman loppuosan arvo tammikuusta 2009 eteenpäin vuodenvaihteen valuuttakursseilla laskettuna on arviolta 2,0 miljardia euroa.

Rahoitus

Vuoden lopussa korollinen nettovelka oli 6 179 miljoonaa euroa (vuoden 2007 lopussa: 4 466 miljoonaa euroa). Nettovelan kasvu oli siten 1 713 miljoonaa euroa, ja se liittyi pääasiassa TGC-10:n hankintaan.

Viimeisellä neljänneksellä nettovelka supistui 341 miljoonaa euroa kolmannen neljänneksen lopussa olleesta 6 520 miljoonasta eurosta. Nettovelan supistuminen johtui pääasiassa vahvasta liiketoiminnan kassavirrasta mutta myös noin 100 miljoonan euron muuntoerosta, joka liittyi Fortumin tytäryhtiöiden muiden kuin euromääräisten velkojen konsolidointiin (lähinnä ruotsalaisten tytäryhtiöiden kruunumääräisiä velkoja).

Likvidit varat kasvoivat viimeisen neljänneksen aikana 142 miljoonalla eurolla 1 179 miljoonasta eurosta 1 321 miljoonaan euroon vuoden lopussa (vuoden 2007 lopussa 427 miljoonaa euroa). Likvideihin varoihin kuuluvat TGC-10:n käteisvarat ja pankkitalletukset, noin 1 020 miljoonaa euroa, joista noin puolet oli Venäjän ruplan määräisiä vuoden lopussa. Likvidien varojen lisäksi konsernin käytettävissä oli yhteensä noin 2,3 (vuoden 2007 lopussa: 1,4) miljardia euroa nostamattomia valmiusluottoja.

Vuoden aikana Fortum toteutti 3 500 miljoonan euron syndikoidun lainajärjestelyn. Lainajärjestely on strukturoitu 3-vuotiseksi 2 000 miljoonan euron lainaksi TGC-10:n hankinnan rahoittamiseksi sekä 5-vuotiseksi 1 500 miljoonan euron valmiusluotoksi. Vuoden lopussa 3-vuotinen laina oli nostettu kokonaan ja uudesta valmiusluotosta oli nostettu 600 miljoonaa euroa. Viimeisellä neljänneksellä ei tehty uusia olennaisia pitkän ajan rahoitusjärjestelyjä. Lyhytaikainen rahoitus (lähinnä yritystodistusten liikkeeseenlasku) supistui neljänneksen aikana 105 miljoonalla eurolla 625 miljoonasta eurosta 520 miljoonaan euroon vuoden lopussa (vuoden 2007 lopussa: 26).

Vuonna 2009 erääntyvät velat ovat yhteensä noin 980 miljoonaa euroa, ja ne ovat kasvaneet 522 miljoonaa euroa edellisestä neljänneksestä. Tämä johtuu pääasiassa lyhytaikaisten yritystodistusten uudelleenrahoittamisesta mutta myös siitä, että Fortum voi

vuonna 2009 maksaa etukäteen TGC-10:n liikkeeseenlaskemat noin 194 miljoonan euron velat.

Konsernin nettorahoituskulut vuonna 2008 olivat 239 (154) miljoonaa euroa. Tärkeimmät syyt rahoituskulujen kasvuun olivat keskimääräisten nettovelkojen kasvu ja keskimäärin hieman korkeammat korot vuonna 2008 edellisvuotiseen verrattuna.

Nettorahoituskuluihin on kirjattu johdannaisten käyvän arvon muutoksia -11 (2007 käyvän arvon muutos +7) miljoonaa euroa.

Konsernin nettorahoituskulut viimeisellä neljänneksellä olivat 54 (37) miljoonaa euroa. Nettorahoituskuluihin on kirjattu johdannaisten käyvän arvon muutoksia -16 (2007 käyvän arvon muutos +3) miljoonaa euroa.

Nettovelan suhde käyttökatteeseen (EBITDA) oli 2,5 (1,9).

Moody'sin ja Standard & Poor'sin Fortumille antamat pitkän aikavälin luottoluokitukset olivat A2 (vakaat näkymät) ja A- (vakaat näkymät).

Osakkeet ja osakepääoma

Fortum Oyj:n osakkeen vaihto vuonna 2008 oli 628,2 (787,4) miljoonaa osaketta arvoltaan 15 571 miljoonaa euroa. Fortumin markkina-arvo vuoden viimeisen pörssipäivän päätöskurssin mukaan laskettuna oli 13 519 miljoonaa euroa. Vuoden 2008 korkein noteeraus Fortum Oyj:n osakkeille NASDAQ OMX Helsinki -pörssissä oli 33,00 euroa ja alin 12,77 euroa. Osakkeen vaihdolla painotettu keskimääräinen kurssi oli 24,76 euroa. Vuoden viimeisen päivän päätöskurssi oli 15,23 (30,81) euroa.

Yhteensä 955 022 optiojärjestelyjen perusteella merkittyä osaketta vietiin kaupparekisteriin vuonna 2008. Vuoden 2008 lopussa Fortum Oyj ei omistanut omia osakkeitaan.

Merkintöjen ja mitätöintien jälkeen vuoden 2008 lopussa Fortum Oyj:n osakepääoma on 3 043 707 472 euroa ja rekisteriin merkittyjen osakkeiden kokonaismäärä 887 638 080. Fortumin osakepääoma kasvoi yhteensä 3 247 074,80 eurolla.

Optio-ohjelmien mukaisesti merkittäviksi tarjotut ja vuoden 2008 lopussa merkitsemättömät osakkeet oikeuttavat enintään 0,1 % osuuteen (728 965 osaketta) Fortumin vuoden lopun osakepääomasta ja äänioikeudesta.

Vuoden lopussa Suomen valtion omistusosuus Fortumista oli 50,8 %. Hallintarekisteröityjen ja suorien ulkomaisten osakkeenomistajien osuus oli 35,2 %.

Hallituksella ei ole tällä hetkellä yhtiökokouksen myöntämiä käyttämättömiä valtuuksia vaihtovelkakirjojen tai optiolainojen liikkeelle laskemiseksi tai uusien osakkeiden liikkeelle laskemiseksi. Hallituksella on Fortum Oyj:n 1.4.2008 pidetyn yhtiökokouksen valtuutus yhtiön omien osakkeiden takaisinostoon. Valtuutus koskee 300 miljoonaa euroa tai 15 miljoonaa osaketta ja on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen asti.

Konsernin henkilöstö

Konsernin henkilöstön lukumäärä tammi–joulukuussa oli keskimäärin 14 077 (8 304). Kauden lopussa henkilöstömäärä oli 15 579 (8 303). Henkilöstömäärän kasvu johtui TGC-10:n hankinnasta.

Katsauskauden jälkeisiä tapahtumia

Fortum ja norjalainen Hafslund Infratek ASA yhdistivät infrastruktuurin rakentamisiiketoimintonsa Ruotsissa, Suomessa ja Norjassa 15.1.2009 alkaen.

5. helmikuuta Fortum toimitti Suomen hallitukselle hakemuksen ydinreaktorin rakentamisen periaatepäätöksestä Loviisan voimalaitosalueelle, jossa Fortumin omistuksessa ja käytössä on jo kaksi ydinreaktoria. Alustavien suunnitelmien mukaan laitos voisi olla käytössä vuonna 2020. Sen suunniteltu käyttöikä voisi olla ainakin 60 vuotta. Reaktorin koon ja tyyppin mukaan investoinnin kokonaisarvo on arvioilta 4-6 miljardia euroa.

Näkymät

Fortumin tuloksen kannalta tärkein markkinatekijä on sähkön tukkuhinta. Tukkuhinnan kehityksen avaintekijöitä ovat tarjonnan ja kysynnän tasapaino, hiilidioksidin päästöoikeuksien hinnat, polttoaineiden hinnat ja vesitilanne. Lisäksi Ruotsin kruunun ja Venäjän ruplan vaihtokurssit vaikuttavat Fortumin tulokseen.

Mahdollisista valuuttakurssivaihteluista johtuvat tasearvojen muutokset kirjataan Fortumin omaan pääomaan.

Nykyinen talouden ja rahoitusmarkkinoiden taantuma voi vaimentaa sähkön kysyntää Fortumin markkina-alueilla. Sähkön kysynnän väheneminen ja raaka-aineiden hintojen lasku, joita taantuma voi voimistaa, vaikuttavat negatiivisesti sähkön hintaan. Talouskriisi kasvattaa myös Fortumin vastapuoliriskiä.

Fortumin taloudellinen tulos on alttiina useille strategisille, taloudellisille ja operatiivisille riskeille. Lisätietoja Fortumin riskeistä ja riskienhallinnasta on esitetty Fortumin vuoden 2007 toimintakertomuksessa sekä konsernin tilinpäätöksessä.

Talouden taantuman odotetaan vaikuttavan edelleen sähkönkulutukseen Pohjoismaissa. Pidemmällä aikavälillä Pohjoismaiden sähkönkulutuksen arvioidaan kasvavan alle 1 % vuosittain.

Venäjällä yksi tärkeimmistä TGC-10:n hankintaan liittyvistä oletuksista on Venäjän sähköalan uudistuksen jatkuminen. Suunnitelman mukaisesti kilpailuilla hinnoilla myydyin sähkön osuutta nostettiin 15 %:sta 25 %:iin 1.7.2008 ja edelleen 30 %:iin vuoden 2009 alussa. Se on tarkoitus nostaa 50 %:iin heinäkuun 2009 alussa. Kapasiteettimarkkinoilla ensimmäinen vaihe käynnistettiin heinäkuun 2008 alussa. Vuonna 2011 käynnistyvien pitkän aikavälin kapasiteettimarkkinoiden säännöt ovat valmisteilla. Sähkön tukku markkinoiden odotetaan vapautuvan kokonaan vuonna 2011.

Sopimukset velvoittavat TGC-10:n toteuttamaan merkittävän investointiohjelman, jonka jäljellä oleva arvo on noin 2,0 miljardia euroa vuodesta 2009 eteenpäin. Talouden taantuma kuitenkin luultavasti vaikuttaa edelleen sähkön kysynnän ja tarjonnan tasapainoon Venäjällä. Niin Fortum kuin muutkin Venäjällä toimivat sähköyhtiöt analysoivat parhaillaan talustilanteen muutosten vaikutuksia ja niiden potentiaalista vaikutusta investointiohjelmien ajoitukseen.

TGC-10:n hankinnan odotetaan laimentavan hieman Fortumin osakekohtaista tulosta vuonna 2009. Vuotuisten tehokkuusparannusten odotetaan kasvavan noin 100 miljoonaan euroon vuonna 2011.

Tammikuun 2009 lopussa Pohjoismaiden vesivarannot olivat noin 4 TWh keskimääräistä pienemmät ja 14 TWh alle vuoden 2008 vastaavan tason. Tammikuun lopussa päästöoikeuksien markkinahinta vuodelle 2009 oli noin 12 euroa hiilidioksiditonnilta. Samaan aikaan sähkön hinta futuurimarkkinoilla loppuvuodelle 2009 oli noin 38–39 euroa megawattitunnilta ja vuodelle 2010 noin 34–36 euroa megawattitunnilta.

Sähkö- ja lämpöliiketoiminnan tulos on yleensä paras vuoden ensimmäisellä ja viimeisellä neljänneksellä.

Fortumin Sähköntuotanto-segmentin toteutuneeseen sähkön tukkumyyntihintaan Pohjoismaissa vaikuttavat muun muassa suojaustasot, suojaushinta, spot-hinnat, Fortumin joustavan tuotantorakenteen käytettävyys ja käyttö sekä valuuttojen kurssivaihtelut. Jos sähköntuotantolähteiden suhteellisissa osuuksissa tapahtuvien muutosten potentiaalisia vaikutuksia ei oteta huomioon, 1 euron muutos megawattituntia kohti Sähköntuotanto-segmentin toteutuneessa sähkön tukkumyyntihinnassa Pohjoismaissa johtaa noin 50 miljoonan euron muutokseen Fortumin vuotuisessa liikevoitossa.

Tammikuun lopussa 2009 Sähköntuotanto-segmentin arvioidusta sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa oli suojattu noin 65 % noin 53 euroon megawattitunnilta loppuvuodeksi 2009. Kalenterivuodeksi 2010 Sähköntuotanto-segmentin arvioidusta sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa oli suojattu noin 50 % noin 46 euroon megawattitunnilta.

Raportoidut suojaukset voivat vaihdella huomattavasti Fortumin sähköjohdannaismarkkinoilla tekemien toimien mukaan. Suojaukset tehdään pääasiassa johdannais sopimuksilla, joista useimmat ovat Nord Poolissa kaupankäynnin kohteena olevia forward-sopimuksia tai vakioituja futuureja, joihin kuuluu useita erilaisia tuotteita ja maturiteetteja. Myös Ruotsin kruunun kurssivaihtelu euroon nähden vaikuttaa suojaushintaan, koska jotkin suojauksista tehdään Ruotsin kruunuina.

Fortumin tulos vuonna 2008 oli hyvä. Joustavan ja ilmastomyötäisen tuotantorakenteensa sekä vahvan taloudellisen asemansa ja maksuvalmiutensa ansiosta Fortum kykenee kohtaamaan rahoituskriisin asettamat haasteet. Fortumilla on vakaa asema tässä epävarmassa tilanteessa, vaikka näkyvyys vuoden 2009 jälkeiseen aikaan onkin heikko.

Osingonjakoehdotus

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2008 olivat 3 742 miljoonaa euroa. Tilikauden päättymisen jälkeen yhtiön taloudellisessa asemassa ei ole tapahtunut oleellisia muutoksia.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että Fortum Oyj jakaa vuodelta 2008 osinkoa 1,00 euroa osaketta kohti eli 4.2.2009 rekisteriin merkittyjen osakkeiden lukumäärän perusteella yhteensä 888 miljoonaa euroa.

Espoo, 4.2.2009
Fortum Oyj
Hallitus

Lisätietoja:

Mikael Lilius, toimitusjohtaja, puhelin: +358 10 452 9100
Juha Laaksonen, talousjohtaja, puhelin: +358 10 452 4519

Hallitus on 4.2.2009 hyväksynyt Fortumin tilinpäätöksen vuodelta 2008 ja tilintarkastajat ovat antaneet vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen tilikaudelta 2008. Tiivistetty osavuosikatsaus on laadittu EU:ssa hyväksytyn IAS 34, osavuosikatsaukset -standardin mukaisesti.

Fortumin varsinainen yhtiökokous on tarkoitus pitää 7. huhtikuuta 2009.

Vuosikertomus tilikaudelta 2008 julkaistaan viimeistään viikolla 12.

Tulostiedotus vuonna 2009:

Osavuosikatsaus tammi–maaliskuulta julkaistaan 28.4.2009 noin klo 9.00.

Osavuosikatsaus tammi–kesäkuulta julkaistaan 17.7.2009 noin klo 9.00.

Osavuosikatsaus tammi–syyskuulta julkaistaan 22.10.2009 noin klo 9.00

Jakelu:

NASDAQ OMX Helsinki

Keskeiset tiedotusvälineet

www.fortum.fi

Tilinpäätökseen liittyvää lisätietoa, mukaan lukien vuosineljännestatulukset, on Fortumin verkkosivuilla osoitteessa www.fortum.fi/sijoittajat.

FORTUM-KONSERNI
TAMMIKUU-JOULUKUU 2008

Osavuosikatsaustiedot perustuvat vuoden 2008 tilintarkastettuun tilinpäätökseen, jonka hallitus vahvisti helmikuun 4. 2009.

KONSERNIN TULOSLASKELMA

MEUR	Liite	I-IV/2008	I-IV/2007	2008	2007
Liikevaihto	4	1 602	1 320	5 636	4 479
Muut tuotot		155	84	230	393
Materiaalit ja palvelut		-652	-483	-2 117	-1 572
Henkilöstökulut		-158	-136	-587	-495
Poistot ja arvonalentumiset	4, 12	-132	-115	-515	-451
Muut kulut		-204	-150	-684	-507
Liikevoitto		611	520	1 963	1 847
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta	4, 13	48	18	126	241
Korkokulut		-96	-64	-351	-220
Korkotuotot		66	27	143	76
Johdannaisten käyvän arvon muutokset		-16	3	-11	7
Muut rahoituserät - netto		-8	-3	-20	-17
Rahoitustuotot ja -kulut		-54	-37	-239	-154
Voitto ennen veroja		605	501	1 850	1 934
Tuloverot	9	2	-108	-254	-326
Kauden voitto		607	393	1 596	1 608
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille		563	368	1 542	1 552
Vähemmistölle		44	25	54	56
		607	393	1 596	1 608
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos (euroa per osake)					
Laimentamaton	10	0,64	0,41	1,74	1,74
Laimennettu		0,64	0,41	1,74	1,74

FORTUM-KONSERNI
TAMMIKUU-JOULUKUU 2008

KONSERNIN TASE

MEUR	Liite	31.12.2008	31.12.2007
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	12	395	85
Rakennukset, koneet ja kalusto	12	12 138	11 343
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	4, 13	2 112	2 853
Osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	16	566	516
Muut pitkäaikaiset sijoitukset		117	99
Laskennalliset verosaamiset		2	3
Johdannaisinstrumentit	6	445	153
Pitkäaikaiset korolliset saamiset		742	736
Pitkäaikaiset varat yhteensä		16 517	15 788
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus		444	285
Johdannaisinstrumentit	6	761	140
Myyntisaamiset ja muut saamiset		1 235	1 034
Pankkitalletukset		588	-
Rahat ja pankkisaamiset		733	427
Likvidit varat	15	1 321	427
Lyhytaikaiset varat yhteensä		3 761	1 886
Varat yhteensä		20 278	17 674
OMA PÄÄOMA			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	14	3 044	3 040
Muu sidottu pääoma		90	78
Käyvän arvon rahasto ja muut rahastot		525	715
Kertyneet voittovarot		4 295	4 526
Yhteensä		7 954	8 359
Vähemmistöosuus		457	292
Oma pääoma yhteensä		8 411	8 651
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Korollinen pitkäaikainen vieras pääoma	15	6 520	4 288
Johdannaisinstrumentit	6	120	139
Laskennalliset verovelat		1 851	1 687
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	16	566	516
Eläkevaraukset ja muut varaukset		250	144
Muu pitkäaikainen vieras pääoma		470	486
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		9 777	7 260
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Korollinen lyhytaikainen vieras pääoma	15	980	605
Johdannaisinstrumentit	6	126	260
Ostovelat ja muu lyhytaikainen vieras pääoma		984	898
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		2 090	1 763
Vieras pääoma yhteensä		11 867	9 023
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä		20 278	17 674

FORTUM-KONSERNI
TAMMIKUU-JOULUKUU 2008

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

	Osake- pääoma	Muu sidottu pääoma	Käyvän arvon rahasto ja muut rahastot	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus	Vähemmistö- osuus	Yhteensä
MEUR								
Oma pääoma 31.12.2007	3 040	78	715	-	4 526	8 359	292	8 651
Muuntoerot ja muut muutokset		6	-148		-561	-703	-86	-789
Kassavirran suojaukset			440			440		440
Muut käyvän arvon muutokset			-484			-484	2	-482
Suoraan omaan pääomaan kirjatut erät yhteensä	-	6	-192	-	-561	-747	-84	-831
Tilikauden voitto					1 542	1 542	54	1 596
Kaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä	-	6	-192	-	981	795	-30	765
Käytetyt optio-oikeudet	4					4		4
Osingonjako ¹⁾					-1 198	-1 198		-1 198
Muutokset sidotun ja vapaan oman pääoman välillä		6			-6	0		0
Muutokset yrityshankintojen yhteydessä			2		-8	-6	195	189
Oma pääoma 31.12.2008	3 044	90	525	-	4 295	7 954	457	8 411
Oma pääoma 31.12.2006	3 023	74	511	-	4 300	7 908	253	8 161
Muuntoerot ja muut muutokset			10		-25	-15	-11	-26
Kassavirran suojaukset			-168			-168	-2	-170
Muut käyvän arvon muutokset			362			362		362
Suoraan omaan pääomaan kirjatut erät yhteensä	-	-	204	-	-25	179	-13	166
Tilikauden voitto					1 552	1 552	56	1 608
Kaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä	-	-	204	-	1 527	1 731	43	1 774
Käytetyt optio-oikeudet	17					17		17
Osingonjako ¹⁾					-1 122	-1 122		-1 122
Omien osakkeiden hankinta				-175		-175		-175
Omien osakkeiden mitätöinti				175	-175	0		0
Muutokset sidotun ja vapaan oman pääoman välillä		4			-4	0		0
Muutokset yrityshankintojen yhteydessä						0	-4	-4
Oma pääoma 31.12.2007	3 040	78	715	-	4 526	8 359	292	8 651

¹⁾ Katso liitetieto 11 Osakekohtainen osinko.

Muuntoerot ^{*)}

Valuuttakurssien heikkeneminen, lähinnä RUB, SEK ja NOK, vaikuttaa emoyhtiön omistajille kuuluvaan osuuteen omasta pääomasta muuntoerojen kautta -703 miljoonaa euroa. Osa tästä muuntoerosta syntyy kun Hafslundin omistamat NOK-määräiset RECin osakkeet arvostetaan käypään arvoon, tämä vaikutus -148 miljoonaa näytetään käyvän arvon rahastossa ja muissa rahastoissa.

Kassavirtasuojaukset

Kassavirtasuojauksen käyvän arvon muutokset 440 miljoonaa euroa, jotka liittyvät lähinnä sähkön hinnan suojaamiseen, vaikuttavat emoyhtiön omistajille kuuluvaan osuuteen omasta pääomasta. Kun sähkön hinta on alempi kuin suojaushinta, vaikutus omaan pääomaan on positiivinen.

Muut käyvän arvon muutokset

Muut käyvän arvon muutokset vuoden 2008 aikana -484 miljoonaa euroa liittyvät lähinnä muutoksiin Hafslundin RECin osakkeiden hinnassa, ilman kurssierovaikutusta. Katso myös liite 13 Muutokset osuuksissa osakkuus- ja yhteisyrityksissä ja liite 23 Katsauskauden jälkeisiä tapahtumia.

Vähemmistöosuusien muutos omassa pääomassa

Olennessä muutos oman pääoman vähemmistöosuuksissa on -86 miljoonan euron muuntoero, joka johtuu RUB- ja SEK-valuuttojen muutoksista. Lisäksi TGC-10:n hankint: erässä muutokset yrityshankintojen yhteydessä on lisännyt vähemmistöosuusien määrää.

^{*)} Ulkomaisiin tytäryhtiöihin liittyvä muuntoero lasketaan käyttäen tuloslaskelman osalta keskipäivän ja taseen osalta tilinpäätöspäivän kurssia. Kurssiero, joka syntyy muunnosta euroiksi, kirjataan omaan pääomaan. Lisätietoja käytetyistä kurssieroista katso liite 8 Valuuttakurssit.

FORTUM-KONSERNI
TAMMIKUU-JOULUKUU 2008

LYHENNETTY KONSERNIN KASSAVIRTALASKELMA

MEUR	Liite	IV/2008	IV/2007	2008	2007
Liiketoiminnan kassavirta					
Liikevoitto ennen poistoja (Käyttökate)		743	635	2 478	2 298
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		-237	-18	-275	-286
Rahoituserät ja toteutuneet kurssierot		326	-99	233	-10
Maksetut välittömät verot		-53	-63	-332	-383
Kassavirta ennen käyttöpääoman muutosta		779	455	2 104	1 619
Käyttöpääoman muutos		-217	-110	-102	51
Liiketoiminnan kassavirta yhteensä		562	345	2 002	1 670
Investointien kassavirta					
Käyttöomaisuusinvestoinnit ¹⁾	4, 12	-338	-251	-1 018	-592
Ostetut tytäryhtiöosakkeet pl. ostettujen yhtiöiden rahavarat	7	-4	0	-1 210	-10
Ostetut osakkuusyhtiöosakkeet ²⁾	13	-24	-26	-32	-271
Muiden osakkeiden ostot		0	-2	-1	-4
Käyttöomaisuuden myynnit		28	2	37	14
Myydyt tytäryhtiöosakkeet pl. myytyjen yhtiöiden rahavarat	7	43	0	44	0
Myydyt osakkuusyhtiöosakkeet	13	10	2	34	304
Muiden osakkeiden myynnit		0	29	0	29
Muiden sijoitusten muutos		-58	-23	-136	-79
Investointien kassavirta yhteensä		-343	-269	-2 282	-609
Kassavirta ennen rahoitusta		219	76	-280	1 061
Rahoituksen kassavirta					
Velkojen muutos		43	-291	2 621	488
Osingonjako yhtiön osakkeenomistajille		0	0	-1 198	-1 122
Omien osakkeiden ostot		-	-175	-	-175
Muut rahoituserät		31	2	-103	18
Rahoituksen kassavirta yhteensä		74	-464	1 320	-791
Laskelman mukainen likvidien varojen muutos		293	-388	1 040	270

¹⁾ Maksamattomat investoinnit eivät sisälly käyttöomaisuusinvestointeihin. Aktivoidut vieraan pääoman kulut sisältyvät maksettuihin korkokuluihin.

²⁾ Ostetut osakkuusyhtiöosakkeet sisältävät osakeannin.

Nettovelan muutokset	IV/2008	IV/2007	2008	2007
Nettovelka 30.9. ja 31.12. vastaavasti	6 520	4 456	4 466	4 345
Muuntoerot	-109	-55	-203	-73
Käyttökate	743	635	2 478	2 298
Maksetut rahoituskulut, verot ja muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	36	-180	-374	-679
Käyttöpääoman muutokset	-217	-110	-102	51
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-338	-251	-1 018	-592
Yrityshankinnat	-28	-28	-1 243	-285
Yritysmyyynnit	81	33	115	347
Muutos korollisissa saamisissa	-58	-23	-136	-79
Osingot ja omien osakkeiden hankinta	0	-175	-1 198	-1 297
Muut rahoitustoiminnot	31	2	-103	18
Nettokassavirta (- nettovelan kasvu)	250	-97	-1 581	-218
Lainat hankituissa yhtiöissä	-	0	272	7
Joukkovelkakirjojen käpien arvojen muutos ja arvostukset jaksotettuun hankintamenoon	18	-32	63	-31
Nettovelka kauden lopussa	6 179	4 466	6 179	4 466

FORTUM-KONSERNI
TAMMIKUU-JOULUKUU 2008

TUNNUSLUVUT

MEUR	31.12.2008	30.9.2008	30.6.2008	31.3.2008	31.12.2007	30.9.2007	30.6.2007	31.3.2007
Käyttökate, MEUR	2 478	1 735	1 203	720	2 298	1 663	1 040	602
Tulos/osake (laimentamaton), EUR	1,74	1,10	0,78	0,51	1,74	1,33	0,85	0,59
Sijoitettu pääoma, MEUR	15 911	15 756	15 593	16 868	13 544	13 764	13 503	12 593
Korollinen nettovelka, MEUR	6 179	6 520	6 254	5 228	4 466	4 456	4 610	3 932
Käyttöomaisuusinvestoinnit ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin, MEUR	2 624	2 210	1 459	1 227	972	646	253	115
Käyttöomaisuusinvestoinnit, MEUR	1 108	716	408	175	655	382	236	100
Sijoitetun pääoman tuotto, % ¹⁾	15,0	13,7	14,6	17,3	16,5	15,1	14,8	18,0
Oikaistu sijoitetun pääoman tuotto, % ²⁾					14,0			
Oman pääoman tuotto, % ¹⁾	18,7	15,7	17,2	21,0	19,1	17,8	17,2	21,1
Oikaistu oman pääoman tuotto, % ²⁾					15,8			
Nettovelka/käyttökate ¹⁾	2,5	2,8	2,6	1,8	1,9	2,1	2,2	1,6
Oikaistu nettovelka/käyttökate ³⁾					2,2	2,3		
Korkokate	9,4	7,6	8,6	14,1	12,8	12,4	11,5	15,3
Kassavirta ennen käyttöomaisuuden muutosta/korollinen nettovelka, % ¹⁾	34,1	27,1	30,1	42,9	36,3	33,9	36,1	45,5
Velkaantumisaste, %	73	81	77	56	52	52	58	52
Oma pääoma/osake, EUR	8,96	8,49	8,08	9,53	9,43	9,21	8,68	8,22
Omavaraisuusaste, %	41	39	39	44	49	48	46	43
Henkilöstö keskimäärin	14 077	13 585	12 603	8 356	8 304	8 305	8 257	8 165
Henkilöstön lukumäärä	15 579	15 785	16 069	15 689	8 303	8 306	8 541	8 190
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 osaketta	887 256	887 241	887 131	887 085	889 997	890 984	890 770	890 263
Laimennettu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, 1 000 osaketta	887 839	887 986	888 165	888 177	891 395	892 815	893 140	893 252
Rekisteröityjen osakkeiden määrä, 1 000 osaketta	887 638	887 517	887 191	887 123	886 683	892 119	891 472	890 685

¹⁾ Neljänneksen luvut on muutettu vastaamaan vuositasen lukuja.

²⁾ Oikaistu REC:in ja Lenenergon myyntivoitoilla vuonna 2007, jotka toteutuivat vuoden 2007 ensimmäisellä ja kolmannella neljänneksellä.

³⁾ Käyttökatteesta on vähennetty Lenenergon osakkeiden myynnistä toteutunut 232 miljoonan euron myyntivoitto.

Tunnuslukujen laskentakaavat ovat liitteessä 24.

KONSERNIN OSAVUOSIKATSAUKSEN LIITETIEDOT

1. LAADINTAPERUSTA

Osavuosikatsaustiedot perustuvat vuoden 2008 tilintarkastettuun tilinpäätökseen, jonka hallitus vahvisti 4.2. 2009. Konsernin lyhennetty osavuosikatsaus on laadittu EU:ssa käytöön otettua kansainvälistä (IAS) 34 Osavuosikatsaukset -standardia noudattaen. Osavuosikatsausta tulee lukea vuoden 2007 tilinpäätöksen kanssa.

2. LAADINTAPERIAATTEET

Noudatetut laadintaperiaatteet ovat yhtenevät konsernin tilinpäätöksessä 2007 noudattamien periaatteiden kanssa lukuunottamatta alla listattuja muutoksia.

Aikaistettu käyttöönotto: IFRS 8 Liiketoimintasegmentit

Venäläisen TGC-10:n hankinnan jälkeen Fortum on tehnyt muutoksia segmenttirakenteeseensa vuoden 2008 ensimmäisellä neljänneksellä. Fortum perusti uuden Venäjä – raportointisegmentin, jonka jälkeen uusi segmenttirakenne muodostui yhdestä maantieteellisestä alueesta maantieteellisesti määritellyistä segmenteistä sekä liiketoiminta-alueittain määritellyistä segmenteistä. Segmenttirakenteen muutoksen seurauksena Fortum otti käyttöön IFRS 8 Liiketoimintasegmentit –standardin aikaistetuksi.

- Uusi perustettu Venäjä -segmentti sisältää:
- TGC-10, joka on yhdistelty konsernitaseeseen 31.3.2008 alkaen (katso liitetieto 7)
 - Osakeomistus TGC-1:ssä, joka on siirretty Sähköntuotanto-segmentistä
 - Pieniä omaisuuseriä Lenenergosta irrotettujen yhtiöiden osakkeina, jotka on siirretty segmenteistä Sähkönsiirto, Markets ja Muut

Uuden segmentin perustamisen lisäksi Fortum on siirtänyt osuutensa osakkuusyrityksensä Hafslundin varoista ja tuloksesta Sähköntuotanto -segmentistä Muut -segmenttiin.

Sähköntuotanto, Lämpö, Sähkönsiirto, Markets ja Muut – segmenteissä ei ole tapahtunut muutoksia verrattuna aikaisempaan raportointiin lukuun ottamatta yllämainittuja kohtia. Sähköntuotanto – segmentti koostuu Generation, Portfolio Management and Trading (PMT) ja Service –liiketoimintayksiköistä. Generation ja PMT muodostavat taloudellisen raportoinnin kannalta yhden yhtenäisen raportointiyksikön. Liiketoimintayksiköiden välillä ei ole käytössä erillistä hinnoittelumekanismia. Service – liiketoimintayksikkö tarjoaa palveluita sekä konsernin sisäisille että ulkopuolisille asiakkaille, mutta sen keskeinen liiketoiminta liittyy olennaisena osana Generation -liiketoimintayksikön toimintaan. Liiketoiminnan luonteen, asiakkaiden jne. samankaltaisuuden perusteella Heat ja Värme – liiketoimintayksiköt muodostavat Heat – segmentin.

Taloudellisten tavoitteiden asettaminen, seuranta ja resurssien kohdentaminen konsernin taloudellisissa ohjauksessa perustuvat liiketoimintayksiköiden vertailukelpoisiin liikevoitolluihin, joihin sisältyy osuus osakkuusyritysten tuloksesta sekä vertailukelpoisen sidotun pääoman tuottoon liiketoimintayksiköittäin.

Segmentit on yhdistelty konsernin laadintaperiaatteiden mukaisesti. Segmenttien väliset liiketoiminnot ovat markkinaperusteiset. Laajasta asiakaskunnasta sekä asiakkaiden moninaisista liiketoiminnoista johtuen, Fortumilla ei ole yksittäisiä asiakkaita, joiden ostovolymy olisi olennainen Fortumin kokonaisvolymymin kannalta. Sähköntuotanto -segmentti myy tuottamansa sähkön pääosin Nord Poolin kautta. Lisätietoa segmenttien liiketoiminnasta ja maantieteellisestä jakautumisesta annetaan vuoden 2007 konsernitiilinpäätöksessä liitteessä 5 Liiketoimintasegmentit.

Vuoden 2007 vertailutiedot on muutettu vastaamaan uutta segmenttirakennetta, jotka vaikuttavat seuraavasti liikevoittoon sekä kertaluonteisiin eriin:

- Kertaluonteinen voitto (232 miljoonaa euroa) Lenenergon osakkeiden myynnistä vuoden 2007 kolmannelle neljänneksellä on siirretty Sähkönsiirto -segmentistä uuteen Venäjä -segmenttiin
- Kertaluonteinen voitto (12 miljoonaa euroa) WGC-5:n osakkeiden myynnistä vuoden 2007 viimeisellä neljänneksellä on siirretty Sähköntuotanto -segmentistä uuteen Venäjä -segmenttiin
- Hafslundin osuus osakkuusyritysten tuloksesta, joka sisältää Hafslundin REC:in osakkeiden myynnistä toteutuneen myyntivoiton vuoden 2007 ensimmäisellä neljänneksellä, on siirretty Sähköntuotanto -segmentistä Muut -segmenttiin

Uudet muutokset ja tulkinnat

Seuraavat uudet muutokset ja tulkinnat ovat pakollisia vuonna 2008:

- Muutokset standardeihin IAS 39:n Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen sekä IFRS 7 Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot (voimassa 1.7.2008 lähtien). IAS 39:n muutokset antavat mahdollisuuden luokitella uudelleen tiettyjä muita rahoitusvaroja kuin johdannaisvaroja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen ryhmästä poikkeustilanteessa, sekä tiettyjä lainat ja muut saamiset -ryhmään kuuluvia rahoitusvaroja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien tai myytävissä olevien rahoitusvarojen ryhmästä, jos yhteisöllä on aikomus ja kyky pitää omaisuuserä hallussaan ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa tai eräpäivään asti. IFRS 7:n muutokset edellyttävät laajoja liitetietoja edellä kuvatun kaltaisissa tilanteissa uudelleenluokitelluista rahoitusvaroista. Muutoksilla ei ole ollut vaikutusta Fortum-konsernin taloudelliseen asemaan tai tulokseen, sillä rahoitusvaroja ei ole luokiteltu uudelleen.
- IFRIC 11 IFRS 2 - Konserniyhtiöiden osakkeita ja omia osakkeita koskevat liiketoimet (voimassa 1.3.2007 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta edellyttää, että sellaiset osakeperusteiset liiketoimet, joissa yhteisö saa tavaroita tai palveluja omien oman pääoman ehtoisten instrumenttien, esim. omien osakkeiden vastineeksi, käsitellään kirjanpidossa omana pääoman maksettavina järjestelyinä, vaikka yhteisö hankkisi instrumentit toiselta osapuolelta, tai vaikka osakkeenomistajat antavat tarvittavat oman pääoman ehtoiset instrumentit. Tilinpäätöspäivänä Fortumilla ei ollut tällaisia järjestelyjä.
- IFRIC 14 IAS 19 – Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläraja, vähimmäisrahastointivaatimukset ja näiden välinen yhteys (voimassa 1.1.2008 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). IFRIC 14:ää sovelletaan kaikkiin työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuspohjaisiin järjestelyihin ja muihin pitkäaikaisiin etuuspohjaisiin työsuhte-etuuksiin. Tulkinta käsittelee sitä, kuinka IAS 19 -standardin rajoitusta järjestelyyn ylijäämästä taseeseen merkittävän omaisuuserän kirjaamisedellytyksistä tulee arvioida, erityisesti silloin, kun järjestelyyn liittyy vähimmäisrahastointivaatimus. Tulkinnalla ei ole merkitystä Fortumin kannalta, sillä konsernin eläkejärjestelyihin ei sisälly vähimmäisrahastointivaatimuksia.
- IFRIC 12 Palvelutoimilupajärjestelyt (voimassa 1.1.2008 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinnalla ei ole merkitystä Fortumin kannalta, sillä se ei ole osapuolena missään palvelutoimilupajärjestelyssä. Tulkintaa ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Osakkuusyhtiöasema

Fortum aloitti soveltamaan pääomaosuusmenetelmää sijoitukseensa TGC-1:ssä vuoden 2008 toisesta neljänneksestä lähtien TGC-1:n siirryttyä raportoimaan IFRS-tilinpäätöksen vuosittain. Lisätietoja Fortumin sijoituksesta TGC-1:ssä sekä myös Hafslundissa on esitetty liitetiedossa 13.

Fortum sai vuoden 2008 lopulla ruotsalaisten ydinvoimaa tuottavien osakkuusyhtiöidensä kassavirtatietoja SKB:ltä (Svensk Kärnbränslehantering AB) joiden perusteella Fortum on käsitellyt osuutensa ydinvoiman liittyvien varojen ja velkojen vaikutuksista laatimisperiaatteidensa mukaisesti (katso liitetieto 16).

3. MERKITTÄVÄT TILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT ARVIOT

Osavuosikatsauksen laatiminen edellyttää, että yhtiön johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin. Toteutuneet tulokset saattavat olla erilaisia näihin arvioihin verrattuna.

Tämän osavuosikatsauksen laatimisen yhteydessä johdon tekemät merkittävät konsernin laadintaperiaatteisiin ja keskeisiin epävarmuustekijöihin liittyneet arviot ovat samoja, joita sovellettiin vuositilinpäätöksessä 2007.

4. TIEDOT LIIKETOIMINTASEGMENTEITTÄIN

LIKEVAIHTO

MEUR	IV/2008	IV/2007	2008	2007
Sähkönmyynti ilman välillisiä veroja	886	697	3 291	2 370
Lämmön myynti	440	352	1 298	1 096
Sähkönsiirto	193	194	746	729
Muut myynnit	83	77	301	284
Yhteensä	1 602	1 320	5 636	4 479

LIKEVAIHTO SEGMENTEITTÄIN

MEUR	IV/2008	IV/2007	2008	2007
Sähköntuotanto	736	685	2 892	2 350
- josta sisäistä	5	5	0	323
Lämpö	463	439	1 466	1 356
- josta sisäistä	-3	-1	0	38
Sähkönsiirto	206	206	789	769
- josta sisäistä	3	3	10	9
Markets	531	482	1 922	1 683
- josta sisäistä	50	49	177	155
Venäjä	197	-	489	-
- josta sisäistä	-	-	0	-
Muut	21	21	83	81
- josta sisäistä	21	20	82	72
Nord Pool netotus ¹⁾	-476	-437	-1 736	-1 163
Eliminoinnit	-76	-76	-269	-597
Yhteensä	1 602	1 320	5 636	4 479

¹⁾ Tuntiperusteiset myynnit ja ostot Nord Poolilta netotetaan konsernitason ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan, onko Fortum tietynä hetkenä nettomyyjä vai netto-ostaja.

LIKEVOITTO SEGMENTEITTÄIN

MEUR	IV/2008	IV/2007	2008	2007
Sähköntuotanto	470	351	1 599	1 115
Lämpö	155	121	307	294
Sähkönsiirto	61	51	248	233
Markets	-29	2	-35	12
Venäjä	-19	12	-91	244
Muut	-27	-17	-65	-51
Yhteensä	611	520	1 963	1 847

VERTAILUKELPOINEN LIKEVOITTO SEGMENTEITTÄIN

MEUR	IV/2008	IV/2007	2008	2007
Sähköntuotanto	378	363	1 528	1 095
Lämpö	109	120	250	290
Sähkönsiirto	63	50	248	231
Markets	0	-1	-33	-1
Venäjä	-20	-	-92	-
Muut	-22	-16	-56	-51
Vertailukelpoinen liikevoitto	508	516	1 845	1 564
Kertaluonteiset erät	68	13	85	250
Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	35	-9	33	33
Liikevoitto	611	520	1 963	1 847

KERTALUONTEISET ERÄT SEGMENTEITTÄIN

MEUR	IV/2008	IV/2007	2008	2007
Sähköntuotanto	7	0	18	2
Lämpö	60	1	64	2
Sähkönsiirto	0	0	2	0
Markets	-	-1	-	0
Venäjä	1	12	1	244
Muut	0	1	0	2
Yhteensä	68	13	85	250

Kertaluonteiset erät sisältävät pääasiassa myyntivoittoja ja -tappioita. Vuoden 2008 merkittävin myyntivoitto syntyi Jyväskylän Energiatuotanto Oy:n myynnistä. Lenenergon myyntivoitto (232 miljoonaa euroa) oli merkittävin myyntivoitto vuonna 2007.

FORTUM-KONSERNI
TAMMIKUU-JOULUKUU 2008

MUUT VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT
SEGMENTEITTÄIN

	IV/2008	IV/2007	2008	2007
Sähköntuotanto ¹⁾	85	-12	53	18
Lämpö	-14	0	-7	2
Sähkönsiirto	-2	1	-2	2
Markets	-29	4	-2	13
Venäjä	-	-	-	-
Muut	-5	-2	-9	-2
Yhteensä	35	-9	33	33

¹⁾ Sisältää kirjanpitoikäistelyn vaikutukset, jotka johtuvat Fortumin osuudesta Valtion ydinjätehuoltorahastoon, yhteensä milj. euroa:

	-12	-7	-19	17
--	-----	----	-----	----

Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisältävät pääasiassa niiden tulevaisuuden rahavirtoja suojaavien johdannaisinstrumenttien vaikutuksen, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa IAS 39 mukaisesti. Sähköntuotantosegmentti sisältää vaikutukset, jotka johtuvat Fortumin osuudesta Valtion ydinjätehuoltorahastoon, jossa IFRIC 5 tulkinnan mukaisesti taseen varat eivät voi ylittää niihin liittyviä taseeseen kirjattuja velkoja.

POISTOT JA ARVONALENTUMISET SEGMENTEITTÄIN

MEUR	IV/2008	IV/2007	2008	2007
Sähköntuotanto	24	24	97	103
Lämpö	41	43	169	163
Sähkönsiirto	41	43	165	162
Markets	1	2	7	11
Venäjä	22	-	67	-
Muut	3	3	10	12
Yhteensä	132	115	515	451

OSUUS OSAKUUUS- JA YHTEISYRITYSTEN TULOKSESTA SEGMENTEITTÄIN

MEUR	IV/2008	IV/2007	2008	2007
Sähköntuotanto ^{1), 2)}	39	-3	26	-23
Lämpö	4	8	12	24
Sähkönsiirto	3	5	16	18
Markets	0	0	5	0
Venäjä	0	-	19	-
Muut	2	8	48	222
Yhteensä	48	18	126	241

¹⁾ Sisältää kirjanpitoikäistelyn vaikutukset, jotka johtuvat Fortumin osakkuusyritysten osuuksista suomalaisissa ja ruotsalaisissa ydinjätehuoltorahastoissa, yhteensä milj. euroa:

	14	-1	9	-7
--	----	----	---	----

²⁾ Suurin osa Sähköntuotanto-segmentin osakkuusyrityksistä on tuotantoyhtiöitä, joilta Fortum ostaa sähköä omakustannushintaan, johon sisältyvät korot ja välittömät verot.

OSUUKSET OSAKUUUS- JA YHTEISYRITYKSISSÄ SEGMENTEITTÄIN

MEUR	31.12.2008	31.12.2007
Sähköntuotanto	818	806
Lämpö	160	158
Sähkönsiirto	210	229
Markets	12	8
Venäjä	429	455
Muut	483	1 197
Yhteensä	2 112	2 853

INVESTOINNIT KÄYTTÖOMAISUUTEEN
SEGMENTEITTÄIN

	IV/2008	IV/2007	2008	2007
Sähköntuotanto	49	32	134	93
Lämpö ¹⁾	144	120	408	309
Sähkönsiirto ²⁾	93	117	296	236
Markets	0	1	3	3
Venäjä	104	-	256	-
Muut	2	3	11	14
Yhteensä	392	273	1 108	655

¹⁾ Kasvu johtuu pääasiassa CHP-voimalaitosten rakentamisprojekteista Espoossa, Viron Tartossa ja Puolan Czestochowassa.

²⁾ Kasvu johtuu pääasiassa Ruotsin jakelualueelle asennettävien uusien automaattisesti luettavien mittareiden asentamisesta.

BRUTTOINVESTOINNIT OSAKKEISIIN SEGMENTEITTÄIN

MEUR	IV/2008	IV/2007	2008	2007
Sähköntuotanto	0	52	0	52
Lämpö	0	1	23	18
Sähkönsiirto	0	1	0	1
Markets	0	-	0	0
Venäjä ¹⁾	22	-	1 492	245
Muut	0	-1	1	1
Yhteensä	22	53	1 516	317

¹⁾ Katso liitetieto 7 Yrityshankinnat ja -myynnit

FORTUM-KONSERNI
TAMMIKUU-JOULUKUU 2008

SIDOTTU PÄÄOMA SEGMENTEITTÄIN

MEUR	31.12.2008	31.12.2007
Sähköntuotanto	5 331	5 599
Lämpö	3 468	3 507
Sähkönsiirto	3 032	3 239
Markets	188	247
Venäjä	2 205	456
Muut	796	1 237
Yhteensä	15 020	14 285

SIDOTUN PÄÄOMAN TUOTTO SEGMENTEITTÄIN

%	31.12.2008	31.12.2007
Sähköntuotanto	29,6	19,2
Lämpö	8,9	9,3
Sähkönsiirto	8,1	7,7
Markets	-14,0	6,9
Venäjä	-3,7	66,3
Muut	-1,8	17,1

VERTAILUKELPOINEN SIDOTUN PÄÄOMAN TUOTTO SEGMENTEITTÄIN

	31.12.2008	31.12.2007
Sähköntuotanto	28,0	18,9
Lämpö	7,3	9,2
Sähkönsiirto	8,2	7,6
Markets	-15,3	-0,6
Venäjä	-3,8	0,0
Muut ¹⁾	-1,7	-2,1

¹⁾ Poisluovutettiin Hafslundin REC-osakkeiden myynnistä toteutunut 180 miljoonan euron myyntivoitto, joka on kirjattu erään 'Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta' vuoden 2007 ensimmäisellä neljänneksellä.

Sidotun pääoman tuotto on laskettu jakamalla vuotuisen liikevoiton ja 'Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta' -erän summa keskimääräisellä sidotulla pääomalla. Keskimääräinen sidottu pääoma on laskettu käyttämällä avaavan taseen ja kunkin neljänneksen lopun arvoja.

VARAT SEGMENTEITTÄIN

MEUR	31.12.2008	31.12.2007
Sähköntuotanto	5 732	6 154
Lämpö	3 923	3 928
Sähkönsiirto	3 546	3 778
Markets	663	630
Venäjä	2 476	456
Muut	997	1 392
Sidottuun pääomaan sisältyvät varat	17 337	16 338
Korolliset saamiset	799	747
Laskennalliset verosaamiset	2	3
Muut varat	819	159
Likvidit varat	1 321	427
Varat yhteensä	20 278	17 674

VIERAS PÄÄOMA SEGMENTEITTÄIN

MEUR	31.12.2008	31.12.2007
Sähköntuotanto	401	555
Lämpö	455	421
Sähkönsiirto	514	539
Markets	475	383
Venäjä	271	-
Muut	201	155
Sidottuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma	2 317	2 053
Laskennalliset verovelat	1 851	1 687
Muu vieras pääoma	199	390
Sijoitettuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma	4 367	4 130
Korollinen vieras pääoma	7 500	4 893
Oma pääoma	8 411	8 651
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä	20 278	17 674

Muut varat ja muu vieras pääoma, jotka eivät sisälly sidottuun pääomaan segmenteittain sisältävät pääasiassa tuloverosaamiset ja -velat, jaksotetut korkokulut sekä suojauksista ja korkojohdannaisista, joihin sovelletaan suojauslaskentaa, johtuvat saamiset ja velat.

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN

	2008	2007
Sähköntuotanto	3 591	3 475
Lämpö	2 422	2 302
Sähkönsiirto	1 222	1 060
Markets	766	936
Venäjä	5 566	-
Muut	510	531
Yhteensä	14 077	8 304

Henkilöstö keskimäärin lasketaan käyttäen koko raportointikauden kuukausittaisia keskiarvoja.

FORTUM-KONSERNI
TAMMIKUU-JOULUKUU 2008

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ	31.12.2008	31.12.2007
Sähköntuotanto	3 520	3 511
Lämpö	2 318	2 279
Sähkönsiirto	1 336	1 063
Markets	635	935
Venäjä	7 262	-
Muut	508	515
Yhteensä	15 579	8 303

5. LIIKETOIMINTASEGMENTTITIEDOT NELJÄNNEKSITTÄIN

Lisätietoja vuosineljänneksittäin on saatavissa Fortumin www-sivuilta [www.fortum.fi/sijoittajat/taloudellista tietoa](http://www.fortum.fi/sijoittajat/taloudellista_tietoa).

LIIVEVAIHTO NELJÄNNEKSITTÄIN

MEUR	IV/2008	III/2008	II/2008	I/2008	IV/2007	III/2007	II/2007	I/2007
Sähköntuotanto	736	718	721	717	685	502	522	641
- josta sisäistä	5	-79	21	53	5	70	92	156
Lämpö	463	226	284	493	439	186	252	479
- josta sisäistä	-3	-4	-	7	-1	4	11	24
Sähkönsiirto	206	171	180	232	206	166	172	225
- josta sisäistä	3	2	2	3	3	2	2	2
Markets	531	461	411	519	482	331	351	519
- josta sisäistä	50	61	34	32	49	30	32	44
Venäjä	197	140	152	-	-	-	-	-
- josta sisäistä	-	-	-	-	-	-	-	-
Muut	21	21	21	20	21	19	22	19
- josta sisäistä	21	20	21	20	20	17	19	16
Nord Pool netotus	-476	-465	-369	-426	-437	-221	-204	-301
Eliminoinni	-76	0	-78	-115	-76	-123	-156	-242
Yhteensä	1 602	1 272	1 322	1 440	1 320	860	959	1 340

LIIVEVOITTO NELJÄNNEKSITTÄIN

MEUR	IV/2008	III/2008	II/2008	I/2008	IV/2007	III/2007	II/2007	I/2007
Sähköntuotanto	470	438	260	431	351	221	243	300
Lämpö	155	-15	37	130	121	-2	33	142
Sähkönsiirto	61	50	51	86	51	50	53	79
Markets	-29	-17	31	-20	2	15	7	-12
Venäjä	-19	-39	-33	0	12	232	-	-
Muut	-27	-22	2	-18	-17	-6	-9	-19
Yhteensä	611	395	348	609	520	510	327	490

VERTAILUKELPOINEN LIIVEVOITTO

NELJÄNNEKSITTÄIN	IV/2008	III/2008	II/2008	I/2008	IV/2007	III/2007	II/2007	I/2007
Sähköntuotanto	378	371	384	395	363	185	217	330
Lämpö	109	-7	27	121	120	-3	36	137
Sähkönsiirto	63	49	49	87	50	51	52	78
Markets	0	-8	-15	-10	-1	11	3	-14
Venäjä	-20	-39	-33	-	-	-	-	-
Muut	-22	-13	-9	-12	-16	-6	-10	-19
Yhteensä	508	353	403	581	516	238	298	512

KERTALUONTEISET ERÄT NELJÄNNEKSITTÄIN

MEUR	IV/2008	III/2008	II/2008	I/2008	IV/2007	III/2007	II/2007	I/2007
Sähköntuotanto	7	11	0	0	0	0	2	0
Lämpö	60	2	0	2	1	0	1	0
Sähkönsiirto	0	2	0	0	0	-1	0	1
Markets	-	0	0	-	-1	1	0	0
Venäjä	1	0	-	-	12	232	-	-
Muut	0	0	0	0	1	0	1	0
Yhteensä	68	15	0	2	13	232	4	1

MUUT VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT

NELJÄNNEKSITTÄIN	IV/2008	III/2008	II/2008	I/2008	IV/2007	III/2007	II/2007	I/2007
Sähköntuotanto ¹⁾	85	56	-124	36	-12	36	24	-30
Lämpö	-14	-10	10	7	0	1	-4	5
Sähkönsiirto	-2	-1	2	-1	1	0	1	0
Markets	-29	-9	46	-10	4	3	4	2
Venäjä	-	-	-	-	-	-	-	-
Muut	-5	-9	11	-6	-2	0	0	0
Yhteensä	35	27	-55	26	-9	40	25	-23

¹⁾Sisältää kirjanpitoikäistelyn vaikutukset, jotka johtuvat Fortumin osuudesta Valtion ydinjätehuolto-rahastoon, yhteensä miljoonaa euroa:

	-12	10	-8	-9	-7	33	-4	-5
--	-----	----	----	----	----	----	----	----

FORTUM-KONSERNI
TAMMIKUU-JOULUKUU 2008

6. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konsernin riskienhallinnan periaatteisiin ei ole tehty merkittäviä muutoksia raportointikaudella. Riskienhallinnan tavoitteet ja periaatteet ovat yhdenmukaisia vuoden 2007 konsernin vuosikertomuksessa esitettyjen tietojen kanssa.

Alla olevat taulukot esittävät konsernin suojauslaskennassa käytettävien johdannaisosimusten nimellisarvon tai määrän ja käyvän nettoarvon.

JOHDANNAISET

MEUR	31.12.2008		31.12.2007	
	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo
Korko- ja valuuttajohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	2 993	-12	3 500	-16
Valuuttatermiinit	4 521	370	4 452	30
Korkotermiinit	230	0	741	0
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	2 240	218	3 293	66
Sähköjohdannaiset	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo
	TWh	MEUR	TWh	MEUR
Myyntisopimukset	165	2 102	119	-651
Ostosopimukset	123	-1 692	88	461
Ostetut optiot	2	0	0	0
Asetetut optiot	4	-14	2	-1
Öljyjohdannaiset	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo
	1000 bbl	MEUR	1000 bbl	MEUR
Myyntisopimukset	1 047	-14	460	-4
Ostosopimukset	1 230	11	795	9
Hiilijohdannaiset	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo
	kt	MEUR	kt	MEUR
Myyntisopimukset	276	7	150	-1
Ostosopimukset	641	-16	375	1
CO2 päästöoikeusjohdannaiset	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo
	ktCO2	MEUR	ktCO2	MEUR
Myyntisopimukset	592	4	3 101	-13
Ostosopimukset	592	-4	3 121	13
Osakejohdannaiset	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo
	MEUR	MEUR	MEUR	MEUR
Osaketermiinit ¹⁾	37	24	36	66

¹⁾ Käteisvaroina toteutettavia osaketermiinejä käytetään Fortum-konsernin osakekannustinjärjestelmän suojaukseen.

Fortum, Venäjän alueellinen tuotantoyhtiö 1 (TGC-1) ja ECF Project Ltd allekirjoittivat 20.2.2008 sopimuksen, jonka mukaan Fortum ostaa TGC-1:ltä päästövähennysyksiköitä, ERU (emission reduction unit) noin 5 miljoonan tonnin edestä. Päästövähennysyksiköt liittyvät yhteistoteutusprojekteihin (Joint Implementation, JI), jotka toteutetaan TGC-1:n tuotantolaitoksilla Euroopan päästökauppajärjestelmän Kioto-kauden aikana (2008-2012). Sopimus luokitellaan omaa käyttöä varten olevaksi ja arvostetaan hankintahintaan.

FORTUM-KONSERNI
TAMMIKUU-JOULUKUU 2008

7. YRITYSHANKINNAT JA -MYYNIT

Bruttoinvestoinnit tytäryhtiöihin (katso Tunnuslukujen määritelmät) olivat yhteensä 1 506 (18) miljoonaa euroa. TGC-10:n yrityskauppa on tästä summasta yhteensä 1 492 miljoonaa euroa.

Fortum osti 100% Jelgavas Kogeneracija SIA:n osakkeista maaliskuun lopussa Latviassa. Yhtiö toimittaa lämpöä Jelgavan kaupunkiin. Yhtiön vuotuinen lämmön myynti on 200 gigawattituntia (GWh), liikevaihto 10 miljoonaa euroa ja henkilöstön määrä 170. Bruttoinvestointi oli 10 miljoonaa euroa.

Fortum hankki lisää 11,22% osakkeita lisää Hofors Energi AB:sta Ruotsissa. Tämän hankinnan jälkeen Fortumin kokonaisomistus Hofors Energi AB:n osakekannasta on 60%. Hankittu yhtiö toimittaa kaukolämpöä Hoforsin alueelle. Vuotuinen lämmön myynti on 130 gigawattituntia (GWh) ja liikevaihto noin 7 miljoonaa euroa. Fortum on jo aiemmin ottanut liiketoiminnan hoitaakseen yhtiössä. Bruttoinvestointi oli 3 miljoonaa euroa.

Joulukuussa 2008 Fortum myi 60 % osuutensa Jyväskylän Energiatuotanto Oy:stä Jyväskylän Energialle. Tytäryhtiöosakkeiden lisäksi myydään myös voimalaitoksen maan-alue, ja myytyyn liiketoimintaan liittyvä muu omaisuus. Heinäkuussa 2008 Fortum myi 100 % osuutensa Recotech AB:stä Tellestate AB:lle.

TGC-10:n hankinta

Fortum hankki maaliskuussa 76,49% vuonna 2006 perustetusta venäläisestä alueellisesta tuotantoyhtiöstä TGC-10:stä. Yhtiö toimii Uralin ja Länsi-Siperian alueella. Yhtiön sähköntuotantokapasiteetti on 3 000 MW ja lämmöntuotantokapasiteetti 15 800 MW, ja sen sähköntuotanto on 18 TWh ja lämmöntuotanto 27 TWh vuodessa. TGC-10 on sitoutunut mittavaan investointiohjelmaan, joka nostaa yhtiön sähköntuotantokapasiteettia 2 300 MW:lla vuoteen 2013 mennessä. TGC-10:n investointiohjelman sopimusvelvoitteet sisältävät sakkoehtoja, jotka on sidottu uuden tuotantokapasiteetin saatavuuteen. TGC-10:n liikevaihto vuonna 2007 oli 723 miljoonaa euroa ja liikevoitto 26 miljoonaa euroa, luvut perustuvat vuoden 2007 julkistettuun tilinpäätökseen (IFRS).

TGC-10:n hankinta tapahtui osakkeita hankkimalla sekä osakeantiin osallistamalla. Fortum maksoi 20.3.2008 47,42%:a TGC-10:n osakkeista noin 1,3 miljardin euron osakeannilla. TGC-10:n osakeannissa saama pääoma jää yhtiön käyttöön ja sillä rahoitetaan yhtiön investointiohjelmaa, jonka suunniteltu arvo on 2,2 miljardia euroa. Lokakuussa Fortum arvioi kapasiteetti-investointiohjelman arvoksi noin 2,5 miljardia euroa. Ohjelman loppuosan arvo tammikuusta 2009 eteenpäin vuodenvaihteen valuuttakursseilla laskettuna on arviolta 2,0 miljardia euroa.

26.3.2008 Fortum osti 29,07% lisäosuuden RAO UES:iltä. 29.4.2008 Fortum teki TGC-10:n vähemmistöosakkaille lunastusvelvollisuuden mukaisen ostotarjouksen jäljelle jäävistä osakkeista. Tarjous oli voimassa 30.4.2008 - 18.10.2008 välisenä aikana. Tarjouksen kohteena oli 23,51% TGC-10:n osakepääomasta, ja tarjottu hinta oli 111,8 ruplaa osakkeelta, joka maksettaisiin kokonaan käteisenä. Joulukuun lopussa Fortumin omistusosuus TGC-10:ssä oli 94,3%, sisältäen TGC-10:n 100% omistaman tytäryhtiön omistamat TGC-10:n osakkeet, ja siihen mennessä Fortum oli maksanut lunastustarjouksen alaisista osakehankinnoista 465 miljoonaa euroa.

Koko kaupan bruttoinvestointi oli yhteensä 1 492 miljoonaa euroa, poislukien TGC-10:n rahat ja pankkisaamiset (joka on pääasiassa seurausta osakeannista), mutta sisältäen yhtiön korolliset velat. Hankintamenolaskelma perustuu TGC-10:n taseeseen per 31.3.2008. Käypien arvojen kohdistus on hyvin alustava, sillä arvotuslaskelmia ja niiden vaikutuksia ei ole vielä saatettu loppuun etenkin tulevien velvoitteiden osalta. Fortumin vuoden 2008 tilinpäätöstiätöihin sisältyy TGC-10:n tulosaikutus 1.4.2008 lähtien.

MEUR

TGC-10

Vastikkeen muodostuminen	
Maksettu rahana	2 533
Hankinnalle kohdistettavat välittömät kulut	8
Kokonaisvastike	2 541
Hankittujen nettovarojen käypä arvo	2 211
Muuntoerot	-9
Liikearvo	339

Hankittujen nettovarojen käypä arvo:

	Hankitun omaisuuden kirjanpitoarvo	Käypien arvojen kohdistukset	Yhteensä
Rahavarat	1 321		1 321
Rakennukset, koneet ja kalusto	625	1 022	1 647
Muut varat	182		182
Koroton vieras pääoma	-107	-391	-498
Korollinen vieras pääoma	-272		-272
Hankitut nettovarot	1 749	631	2 380
Hankittu vähemmistöosuus	-116	-53	-169
Yhteensä	1 633	578	2 211

Bruttoinvestointi TGC-10 -yhtiöön:

Rahana suoritettu vastike	2 541
Rahavarat hankituissa tytäryrityksissä	1 321
Hankinnan rahavirta	1 220
Korollinen velka hankituissa tytäryrityksissä	272
Yhteensä	1 492

**FORTUM-KONSERNI
TAMMIKUU-JOULUKUU 2008**

8. VALUUTTAKURSSIT

Kauden lopun valuuttakurssit perustuvat Euroopan keskuspankin julkaisemiin tilinpäätöshetken kursseihin. Keskimääräinen valuuttakurssi on laskettu kunkin kuukauden lopun Euroopan keskuspankin kurssien ja edellisen vuoden viimeisen päivän kurssien keskiarvona. Keskeisimmät Fortum-konsernissa käytetyt kurssit ovat:

Keskimääräinen valuuttakurssi	31.12.2008	30.9.2008	30.6.2008	31.3.2008	31.12.2007	30.9.2007	30.6.2007	31.3.2007
Ruotsi (SEK)	9,6647	9,4559	9,4088	9,4265	9,2475	9,2185	9,2020	9,1787
Norja (NOK)	8,2605	8,0187	7,9843	7,9998	8,0253	8,0466	8,1205	8,1563
Puola (PLN)	3,5328	3,4402	3,4926	3,5676	3,7792	3,8285	3,8439	3,8858
Venäjä (RUB)	36,6905	36,5670	36,6348	36,4660	35,0759	34,832	34,6997	34,5633

Kauden lopun valuuttakurssi	31.12.2008	30.9.2008	30.6.2008	31.3.2008	31.12.2007	30.9.2007	30.6.2007	31.3.2007
Ruotsi (SEK)	10,8700	9,7943	9,4703	9,3970	9,4415	9,2147	9,2525	9,3462
Norja (NOK)	9,7500	8,3330	8,0090	8,0510	7,9580	7,7185	7,9725	8,1190
Puola (PLN)	4,1535	3,3967	3,3513	3,5220	3,5935	3,7730	3,7677	3,8668
Venäjä (RUB)	41,2830	36,4095	36,9477	37,1130	35,9860	35,3490	34,8070	34,6580

9. TULOVEROT

Tuloslaskelman mukainen veroprosentti vuonna 2008 oli 13,7 % (16,9 %). Vuoden 2008 veroprosentti on alempi kuin vertailuvuoden 2007 veroprosentti pääasiassa Ruotsin ja Venäjän yhteisöverokantojen laskun vuoksi, mistä johtuen laskennallisen verovelan määrä laski. Tämän kertaluonteisen erän positiivinen vaikutus oli 113 miljoonaa euroa. Vuoden 2008 veroprosentti, lukuun ottamatta verokantojen muutosten vaikutusta, verovapaita myyntivoittoja sekä osuuksia osakkuusyritysten voitosta, oli 22,1 %.

Vuoden 2007 veroprosenttiin vaikutti Hafslundin omistamien REC-osakkeiden myynti maaliskuussa 2007, mikä lisäsi Fortumin osuutta osakkuusyritysten voitosta kyseisellä kaudella noin 180 miljoonalla eurolla. Tämä erä on esitetty rivillä Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta (veroilla vähennettynä). Vuonna 2007 Fortum sai myös huomattavat verovapaat myyntivoitot, 232 miljoonaa euroa, mikä oli toinen merkittävä vuoden 2007 matalaan veroprosenttiin vaikuttanut tekijä. Vuoden 2007 veroprosentti, josta aiempaa suuremmat osakkuusyhtiötulokset sekä verovapaiden myyntivoittojen vaikutus on vähennetty, oli 22,3 %.

10. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laskelma laimentamattomasta ja laimennetusta osakekohtaisesta tuloksesta perustuu alla oleviin lukuihin:

	2008	2007
Tuotot (MEUR):		
Emoyhtiön omistajille kuuluva voitto	1 542	1 552
Osakkeiden lukumäärä (1000 kpl):		
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä osakekohtaista tulosta laskettaessa	887 256	889 997
Optioiden laimennusvaikutus	583	1 398
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä laimennettua osakekohtaista tulosta laskettaessa	887 839	891 395

11. OSAKEKOHTAINEN OSINKO

Yhtiökokoukselle 7.4.2009 on ehdotettu jaettavaksi vuodelta 2008 osinkoa 1,00 euroa osakkeelta, yhteensä 888 miljoonaa euroa, mikä perustuu 4.2.2009 rekisteröityjen osakkeiden lukumäärään. Ehdotettua osinkoa ei ole kirjattu osinkovelaksi tässä tilinpäätöksessä.

Yhtiökokous päätti 1.4.2008 jakaa osinkoa 1,35 euroa osaketta kohti. Tästä osingosta 0,77 euroa osakkeelta maksettiin konsernin tuloksesta ilman kertaluonteisia eriä. Lisäksi yhtiökokous päätti jakaa 0,58 euron suuruisen lisäosion osakkeelta yhtiön pääomarakenteen ohjaamiseksi kohti sovitua tavoitetasoa. Kokonaisosion määrä, 1 198 miljoonaa euroa, perustui rekisteröityjen osakkeiden määrään 4.4.2008. Osingot maksettiin 11.4.2008.

Vuonna 2007 osinkoa jaettiin 1,26 euroa osaketta kohti. Tästä osingosta 0,73 euroa osakkeelta oli konsernin osionjakopolitiikan mukaista. Lisäksi yhtiökokous päätti jakaa 0,53 euron suuruisia lisäosinkoa osakkeelta yhtiön pääomarakenteen ohjaamiseksi kohti sovitua tavoitetasoa. Kokonaisosion määrä, 1 122 miljoonaa euroa, perustui rekisteröityjen osakkeiden määrään 2.4.2007. Osingot maksettiin 11.4.2007.

12. AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOS

MEUR	31.12.2008	31.12.2007
Kirjanpitoarvo kauden alussa	11 428	11 567
Lisäykset tytäryritysten hankintojen kautta	1 980	16
Käyttöomaisuusinvestoinnit	1 087	654
Aktivoidut vieraan pääoman kulut	21	1
Ydinvoiman käytöstäpoistamiskulut	22	25
Päästöoikeuksien muutokset	14	-9
Vähennykset	-14	-11
Poistot ja arvonalentumiset	-515	-451
Vähennykset tytäryritysten myyntien kautta	-31	-
Muuntoerot	-1 459	-364
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	12 533	11 428

13. MUUTOKSET OSUUKSISSA OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYKSISSÄ

MEUR	31.12.2008	31.12.2007
Kirjanpitoarvo kauden alussa	2 853	2 197
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta	126	241
Hankinnat	7	1
Osakeannit ja muut sijoitukset	1	294
Lisäykset tytäryritysten hankintojen kautta	36	-
Uudelleenluokitellut	-3	-
Myynnit	-13	-68
Saadut osingot	-51	-178
Käyvän arvon ja muut oman pääoman muutokset	-628	366
Muuntoerot	-216	0
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	2 112	2 853

Osuus osakkuus - ja yhteisyritysten voitosta

Vuoden viimeisen neljänneksen osuus osakkuusyritysten voitosta, 48 (18) miljoonaa euroa, sisältää pääasiassa Fortumin osakkuusyhtiöomistuksen mukaisen osuuden ruotsalaisten ydinvoimayhtiöiden, Forsmarks Kraftgrupp AB and OKG AB, voitosta yhteensä 47 miljoonaa euroa. Tästä 42 miljoonaa euroa aiheutuu ydinvoimaan liittyvien varojen ja velkojen kirjauksista, katso liite 16. Fortumin osuus osakkuusyritysten voitosta vuonna 2008 oli 126 (241) miljoonaa euroa, josta Hafslundin osuus oli 48 (219) miljoonaa euroa. Katso alla Hafslundin laskentaperiaatteet.

Hankinnat

Liettuaissa Fortum osti 14,73% osuuden UAB Klaipedos Energija:sta Stadtwerke Leipzig GmbH:ltä 29.2.2008. Fortum omistaa yhtiöstä nyt 19,63%. UAB Klaipedos Energija tuottaa ja jakelee kaukolämpöä Klaipedan ja Gargzdain kaupunkien asukkaille ja teollisuudelle. Yhtiön liikevaihto on noin 27 miljoonaa euroa ja vuotuinen lämmön myynti 1 terawattituntia (TWh) ja sähkön myynti 20 gigawattituntia (GWh). Investointi oli 7 miljoonaa euroa. Merkittävin osa 245 miljoonan euron investoinneista vuonna 2007 tulee TGC-1:n osakeannista, jonka arvo oli 243 miljoonaa euroa.

Lisäykset tytäryritysten hankintojen kautta

Maaliskuun 2008 lopussa toteutuneen TGC-10:n hankinnan myötä, Fortum hankki osuuden Kurgan Generating-yhtiöstä.

Yritysmyyntit

Vuoden 2008 kolmannelle neljänneksellä Fortum myi 50% osuutensa Panjin Liaohe Fortum Thermal Power Company Co:sta Kiinassa. Vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä Fortum myi 30 % osuutensa Polartest Oy:stä sekä 33 % osuutensa Herbrechtingen GmbH:stä. Vuoden 2007 kolmannelle neljänneksellä Fortum myi hieman yli 1/3 osuutensa JSC Lennergosta noin 295 miljoonalla eurolla. Myyntivoitto, 232 miljoonaa euroa, on kirjattu Muihin tuottoihin.

Saadut osingot

Vuonna 2008 Fortum sai yhteensä 39 miljoonaa euroa osinkoa Hafslundilta ja Gasumilta. Vuonna 2007 Fortum sai 178 miljoonaa euroa osinkoa osakkuusyhtiöiltä, josta 145 miljoonaa euroa tuli Hafslundin REC-osakkeiden myynnistä maaliskuussa 2007.

Käyvän arvon ja muut oman pääoman muutokset

Käyvän arvon ja muut oman pääoman muutokset sisältävät pääasiassa Hafslundin omistamien REC-yhtiön osakkeiden käyvän arvon muutoksen. Viimeisen neljänneksen aikana REC -osakkeiden käyvän arvon muutos oli -141 (61) miljoonaa euroa. REC -osakkeiden käyvän arvon muutoksen vaikutus vuonna 2008 oli -656 (353) miljoonaa euroa.

Hafslund ASA:n osakkuusyritystuloksen laskenta

Fortum-konsernin laadintaperiaatteiden mukaisesti Hafslundin osakkuusyritystulos on sisällytetty Fortum-konsernin lukuihin Hafslundin edellisen neljänneksen tietoihin perustuen, sillä Hafslund raportoi osavuosikatsauksensa Fortumia myöhemmin. Hafslund julkaisee tammi-joulukuun tuloksensa 6.2.2009.

Hafslundin osakkuusyritystulosta laskettaessa Fortum on omien laskentaperiaatteidensa mukaisesti luokitellut uudelleen Hafslundin käyttämän Renewable Energy Corporationin (REC) osakeomistusta koskevan laskentaperiaatteen. Hafslund on sisällyttänyt osakeomistuksensa REC-yhtiössä erään 'Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat', kun taas Fortum on luokitellut osakeomistuksen REC-yhtiössä 'Myytävässä oleviksi rahoitusvaroiksi, joiden käypien arvojen muutokset kirjataan suoraan omaan pääomaan'. Kumulatiivinen käypien arvojen muutos kirjataan Fortumin tuloslaskelmaan siinä tapauksessa, että Hafslund myy omistamiansa REC-yhtiön osakkeita. Fortum soveltaa samoja laskentaperiaatteita arvoistaessaan Hafslundin omistusosuutta Fesil Holding AS:ssä.

Koska REC on ollut listattuna Oslos pörsissä 9.5.2006 alkaen, Fortum laskee REC omistuksen käyvän arvon muutoksen kunkin tilinpäätöshetken Oslos pörssin päätöskurssin perusteella. Osakkeiden määränä käytetään Hafslundin edellisellä vuosineljänneksellä ilmoittamaa määrää, ellei muuta tietoa ole käytettävissä.

Maaliskuussa 2007 Hafslund myi 35 miljoonaa REC-yhtiön osaketta. Laskentaperiaatteidensa mukaisesti Fortum on kirjannut ensimmäisellä vuosineljänneksellä noin 180 miljoonaa euroa Hafslundin myymistä REC-yhtiön osakkeista erään 'Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta'. Jäljellä olevien osakkeiden kumulatiivinen käyvän arvon muutos Fortumin omassa pääomassa oli 126 miljoonaa euroa 31.12.2008, 667 miljoonaa euroa vähemmän kuin 31.12.2007.

Hafslund kirjasi toisen vuosineljänneksen tulokseensa arvonmuutoksen Fesil Holding AS:ssä uusien yritysjärjestelyjen seurauksena. Fortumin osuus tästä arvonmuutoksesta, 12 miljoonaa euroa, on kirjattu suoraan Fortumin omaan pääomaan vuonna 2008.

TGC-1:n osakkuusyritystuloksen laskenta

Fortum omistaa 25,7% Territorial Generating 1 -yhtiöstä (TGC-1). TGC-1 muodostettiin vuoden 2006 lopussa usean venäläisen yhtiön fuusioituttua. TGC-1 on julkaissut vuoden 2007 IFRS -tilinpäätöksen kesäkuussa 2008. Fortum aloitti soveltamaan pääomaosuusmenetelmää sijoitukseensa TGC-1:ssä vuoden 2008 toisesta neljänneksestä lähtien TGC-1:n siirryttyä raportoimaan IFRS-tilinpäätöksen vuosittain. Osuus yhtiön tuloksesta lasketaan kerran vuodessa toisen neljänneksen aikana perustuen edeltävän vuoden julkaistuihin IFRS-tilinpäätökseen.

14. OSAKEPÄÄOMA

MEUR	Osakkeiden määrä		Osakkeiden määrä	
	31.12.2008	a 31.12.2008	31.12.2007	a 31.12.2007
Rekisteröidyt osakkeet 1.1.	886 683 058	3 040	887 393 646	3 023
Optioilla merkityt ja rekisteröidyt osakkeet raportointikauden lopussa	955 022	4	5 199 412	17
Omien osakkeiden mitätöinti	-	-	-5 910 000	-
Rekisteröidyt osakkeet raportointikauden lopussa	887 638 080	3 044	886 683 058	3 040
Rekisteröimättömät osakkeet	56 000		50 000	

15. KOROLLINEN NETTOVELKA

Raportoitu korollinen vieras pääoma 31.12.2008 oli 7 500 miljoonaa euroa. Vuoden viimeisellä neljänneksellä konsernissa ei tehty huomattavia uusia rahoitusjärjestelyjä.

Vuoden viimeisellä neljänneksellä likvidit varat lisääntyivät 142 miljoonaa euroa 1 179 miljoonasta eurosta 1 321 miljoonaan euroon, johon sisältyy TGC-10:n rahavarat ja pankkitalletukset 1 020 miljoonaa euroa. TGC-10:n rahavarat käytetään yhtiön investointiohjelmaan (katso myös TGC-10:n hankinta, liite 7). Likvidit varat 1 321 miljoonaa euroa koostuvat kassavaroista 733 miljoonaa euroa (sisältää pankkitalletukset, jotka erääntyvät kolmen kuukauden sisällä) ja pankkitalletuksista 588 miljoonaa euroa (jossa eräpäivä yli kolmen kuukauden).

Ensimmäisen neljänneksen aikana Fortum sopi uuden 3 500 miljoonan euron syndikoidun lainajärjestelyn. Järjestely muodostuu kolmen vuoden pankkilainasta, 2 000 miljoonaa euroa, joka käytetään TGC-10:n oston rahoittamiseen sekä viiden vuoden mittaisesta luottolimitistä, 1 500 miljoonaa euroa, kattamaan konsernin yleisiä rahoitustarpeita. Viimeisen neljänneksen lopussa uudesta järjestelystä oli nostettu 2 600 miljoonaa euroa. Joulukuun lopussa 2008 Fortumilla oli kokonaisuudessaan käyttämättömiä luottolimittejä 2,3 mrd euroa.

Joulukuun viimeisenä päivänä 2008 Fortumin keskimääräinen duraatio oli 1,6 vuotta (1,3 vuotta) velkasalkun johdannaiset mukaan lukien ja lainojen ja johdannaisten keskikorko oli 4,7 % (4,6 %). Keskimääräinen kumulatiivinen lainojen ja johdannaisten keskikorko vuonna 2008 oli 5,3 % (4,3 %). Noin 64 % (67 %) oli vaihtuvakorkoista tai jälleenerahoitettavaa seuraavan 12 kk aikana.

16. YDINVOIMAAN LIITTYVÄT VARAT JA VELAT

MEUR	31.12.2008	31.12.2007
Taseeseen sisältyvät erät:		
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	566	516
Osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	566	516
Lainmukainen vastuu ja osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta:		
Ydinjätehuoltovastuu Suomen ydinenergialain mukaan	895	816
Rahastotavoite	767	698
Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	728	673

Ydinvoimaan liittyvät varaukset

Fortum toimitti Työ- ja elinkeinoministeriölle syyskuussa vuotuisen esityksen Loviisan ydinvoimalaitoksen ydinjätehuoltovastuusta. Suomen ydinenergialain mukaisesti lasketun vastuun määrän päättää Työ- ja elinkeinoministeriö tammikuun 2009 loppuun mennessä. Esitys perustuu vuosittain päivitettävään kustannusennusteeseen, sekä joka kolmas vuosi tehtävään uuteen tekniseen suunnitelmaan. Tekninen suunnitelma päivitettiin edellisen kerran vuonna 2007. Arvioidut vastaiset kustannukset kasvanevat pääasiassa ydinvoimaviranomaisen (STUK) asettamien uusien materiaalien vapautusrajojen vuoksi. Uudet rajoitukset kasvattavat ydinvoimalaitoksen käytöstäpoiston laajuutta.

Työ- ja elinkeinoministeriölle toimitetun esityksen perusteella Suomen ydinenergialain mukainen vastuu vuoden 2008 lopussa on 895 miljoonaa euroa. Taseeseen kirjattu ydinjätehuoltovastuu perustuu kassavirtaan tulevaisuuden kustannuksista, jotka pohjautuvat samoihin selvityksiin kuin lainmukainen vastuu. Ydinvoimavaruksen käypä arvo, joka on laskettu IAS37:n mukaisesti, on kasvanut 50 miljoonalla eurolla edellisen vuoden lopun arvosta, ja se on yhteensä 566 miljoonaa euroa vuoden 2008 lopussa. Suurin ero lainmukaisen vastuun ja taseeseen kirjatun varauksen välillä on se, että lainmukaista vastuuta ei diskontata.

Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta

Viranomaiset päättävät vuotuisen rahastotavoitteen ja lainmukaisen vastuun määrän vuosittain tammikuussa. Fortum suorittaa ydinjätehuoltomaksuja Valtion ydinjätehuoltorahastoon ko. päätösten mukaisesti. Rahastotavoite, joka vastaa uutta lainmukaista vastuuta ja päätettyä ydinjätehuoltorahaston maksujen jaksottamista, on yhteensä 767 miljoonaa euroa. Rahastossa on IFRS:n näkökulmasta 162 miljoonan euron ylijäämä, koska Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta oli 728 miljoonaa euroa 31.12.2008, kun taas rahasto-osuuden tasearvo oli 566 miljoonaa euroa.

Vaikutukset vertailukelpoiseen liikevoittoon sekä liikevoittoon

Päivitetyn kustannusennusteen seurauksena Fortum kirjasi vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä kertaluonteisen 3 miljoonan euron negatiivisen vaikutuksen Sähköntuotanto-segmentin vertailukelpoiseen liikevoittoon pääasiassa lisääntyneistä jo käytetyn polttoaineen kustannuksista johtuen. Vuoden 2007 kolmannella neljänneksellä päivitetyn teknisen suunnitelman seurauksena kirjattiin kertaluonteinen 13 miljoonan euron negatiivinen erä. Kaikki kululisäykset, jotka liittyvät jo käytettyyn polttoaineeseen, kirjataan aina välittömästi vertailukelpoiseen liikevoittoon.

Sähköntuotanto-segmentin liikevoittoon vaikuttaa Fortumin laskentaperiaatteiden mukaisesti Valtion ydinjätehuoltorahaston käsittelystä syntyvät erät, sillä Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuden tasearvo ei saa ylittää IFRS:n mukaisesti laskettua varauksen määrää taseessa. Niin kauan kuin ydinjätehuoltorahasto pysyy yllärahoitettuna IFRS:n näkökulmasta, kirjataan positiivinen vaikutus liikevoittoon, kun varaus kasvaa enemmän kuin nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon. Negatiivinen kirjaus kirjataan liikevoittoon aina, kun nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon ovat suuremmat kuin varauksen kasvu. Edellämainittua kirjausta ei sisällytetä Fortumin vertailukelpoiseen liikevoittoon, katso muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, liitteet 4 ja 5. Fortum kirjasi tästä johtuen vuoden 2008 tulokseen -19 miljoonan euron vaikutuksen ja vertailukaudella 2007 17 miljoonaa euroa.

Osakkuusyhtiöt

Fortum sai vuoden 2008 lopulla ruotsalaisten ydinvoimaa tuottavien osakkuusyhtiöidensä kassavirtatietoja SKB:ltä (Svensk Kärnbränslehantering AB). Kassavirtatiedot perustuvat vuoden 2008 tekniseen suunnitelmaan ja kustannusennusteeseen, joiden pohjalta viranomainen tekee päätökset vuosien 2010 ja 2011 ydinjäterahastoon suoritettavista maksuista ja takauslaskelmista. Fortum on käsitellyt osuutensa ydinvoimaan liittyvien varojen ja velkojen vaikutuksista laatimisperiaatteidensa mukaisesti. Vaikutus osuuteen osakkuusyhtiöiden tuloksesta oli 43 miljoonaa euroa viimeisellä vuosineljänneksellä. Tähän summaan sisältyy Ruotsin ydinjäterahasto-osuutta vastaavan varan lisäys, 16 miljoonaa euroa, joka johtuu vuoden 2008 uuden teknisen suunnitelman aiheuttamasta varauksen lisäyksestä. IFRS-näkökulmasta Ruotsin ydinjäterahastossa on ylijäämä, mutta se vastaa suunnilleen ydinjätevarauksen määrää vuoden 2008 lopussa.

FORTUM-KONSERNI
TAMMIKUU-JOULUKUU 2008
17. PANTATUT VARAT

MEUR	31.12.2008	31.12.2007
Omasta puolesta annetut		
Lainat		
Pantit	229	170
Kiinteistökiinnitykset	137	138
Muut sitoumukset		
Kiinteistökiinnitykset	206	103
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annetut		
Pantit ja kiinteistökiinnitykset	2	3

Lainojen vakuudeksi pantatut varat

Suomalaisilla Valtion ydinjätehuoltorahaston osapuolilla on mahdollisuus ottaa lainaa rahastolta. Ensimmäisellä neljänneksellä Fortum on nostanut lisää lainaa rahastolta ja pantannut vastaavasti lisää Kemijoki Oy:n osakkeita. Pantattujen osakkeiden tasearvo oli 208 (145) miljoonaa euroa 31.12.2008 (ja vastaavasti 31.12.2007)

Muiden sitoumusten vakuudeksi pantatut varat

Fortum on antanut Valtion ydinjätehuoltorahastolle vakuudeksi Naantalin ja Inkoon voimalaitoksiin liittyviä kiinteistökiinnityksiä arvoltaan 206 miljoonaa euroa, turvaamaan kattamattomat lainmukaiset vastuut ja mahdolliset odottamattomat tapahtumat.

Kiinnitysten arvo päivitetään vuosittain toisen neljänneksen aikana perustuen lainmukaiseen vastuuseen ja rahastotavoitteeseen, jotka päätetään vuoden vaihteessa. Kiinteistökiinnitysten arvo kasvoi vuoden 2008 toisella neljänneksellä 103 miljoonaa euroa.

18. VUOKRASOPIMUKSIIN LIITTYVÄT SITOUMUKSET

MEUR	31.12.2008	31.12.2007
Vuoden sisällä erääntyvät	28	21
Yli vuoden mutta viiden vuoden sisällä erääntyvät	47	31
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät	86	69
Yhteensä	161	121

Vuokrasopimuksiin liittyvien sitoumusten lisäys aiheutuu TGC-10 tytäryhtiön hankinnasta.

19. INVESTOINTISITOUMUKSET

MEUR	31.12.2008	31.12.2007
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1 321	425
Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	7	11
Yhteensä	1 328	436

Vuoden lopun 2008 investointisitoumukset ovat kasvaneet edellisen vuoden vastaavasta määrästä johtuen pääasiassa TGC-10:n hankinnasta maaliskuussa 2008. TGC-10:n osuus investointisitoumuksista vuoden 2008 lopussa oli 940 miljoonaa euroa, josta 390 miljoonaa euroa liittyy investointeihin vuonna 2009. Katso lisätietoja TGC-10:n investointiohjelmasta liitetiedosta 7 Yrityshankinnat ja -myynnit.

Muut sopimukseen perustuvat sitoumukset liittyvät lähinnä Sähkönsiirto-segmentin automaattisen mittarinluentaprojektiin Ruotsissa sekä Lämpö-segmentin CHP-voimalaitosten rakentamiseen Suomessa, Virossa ja Puolassa.

20. VASTUUT

MEUR	31.12.2008	31.12.2007
Omasta puolesta annetut		
Muut vastuut	362	224
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annetut		
Takaukset	565	235
Muut vastuut	125	125
Muiden puolesta annetut		
Takaukset	10	10
Muut vastuut	1	1

Omasta puolesta annetut vastuut

Omasta puolesta annetut muut vastuut ovat kasvaneet vuoden 2008 aikana 138 miljoonalla eurolla. Vastuiden määrän kasvu johtuu pääasiassa TGC-10:n investointiohjelman toimittajille annetuista takuista.

Vastuut osakkuusyritysten puolesta

Lainsäädäntö edellyttää, että Suomessa ja Ruotsissa toimivien ydinvoimayhtiöiden on annettava vakuuksia Suomen ja Ruotsin ydinjätehuoltorahastoille, joilla taataan, että voimalaitosten käytöstäpoistoon ja käytetyn ydinpoltoaineen loppusijoittamiseen on riittävät varat.

Teollisuuden Voima Oy:n (TVO) puolesta annetun takauksen määrä nousi vuoden 2007 lopusta 32 miljoonasta eurosta 70 miljoonaan euroon vuoden 2008 toisen neljänneksen aikana. Takauksen arvo päivitetään vuosittain toisen neljänneksen aikana perustuen lainmukaiseen vastuuseen ja rahastotavoitteeseen, joiden arvo päätetään vuosittain vuoden vaihteessa.

Ruotsissa Fortum on antanut Forsmark Kraftgrupp AB:n ja OKG Ab:n puolesta takaukset Ruotsin ydinjätehuoltorahastolle. 1.1.2008 voimaanastunut laki edellyttää rahastoimaan varoja tulevan käytetyn ydinpoltoaineen sekä voimalaitosten käytöstäpoistamisen varalle. Voimaanastumisen seurauksena Fortumin ydinvoimaan liittyvät vastuut kasvoivat vuoden 2007 lopusta Ruotsissa 1 841 miljoonasta SEK:stä (195 miljoonaa euroa) 5 314 miljoonaan SEK:iin (489 miljoonaa euroa) vuoden 2008 toisen neljänneksen aikana. Vastuun määrä tulee pysymään samana vuonna 2009.

FORTUM-KONSERNI

TAMMIKUU-JOULUKUU 2008

21. OIKEUDENKÄYNNIT JA VIRANOMAISMENETTELYT

Maaliskuussa markkinaoikeuden päätös kumosi Kilpailuviraston kesäkuussa 2006 tekemän ehdollisen päätöksen E.ON Finlandin ostosta. Päätöksessään markkinaoikeus totesi, ettei Kilpailuvirastolla ollut perusteita ehtojen asettamiseen, koska Fortumin ei voida katsoa olevan määräävässä markkina-asemassa sähkön tuotanto- ja tukkumarkkinoilla. Markkinaoikeuden mukaan sähköntuotannon ja tukkukaupan merkittävä maantieteellinen markkina-alue sisältää vähintään Suomen ja Ruotsin. Kilpailuvirasto on valittanut päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Osakkuusyhtiöt

Suomessa Fortum on osakkaana maan viidennessä ydinvoimalaitosyksikössä, Olkiluoto 3:ssa, omistamiensa TVO-osakkeiden (Teollisuuden Voima) kautta. Fortumin 25 %:n omistusosuus vastaa noin 400 MW:n kapasiteettia. Tammikuussa 2009 TVO ilmoitti Areva-Siemensin vahvistuksella, että yksikön rakentaminen on viivästynyt ja että yksikön arvioidaan käynnistyvän kesällä 2012. Joulukuussa 2008 rakennuttaja TVO ilmoitti, että laitostoimittaja, Areva-Siemens -konsortio, on toimittanut väliesmenettelyä koskevan pyynnön Kansainväliselle kauppakamarille (ICC) Olkiluoto 3:n viiveestä ja siihen aiheutuneista kustannuksista johtuen.

22. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Lähipiiritapahtumat on esitetty Fortumin vuoden 2007 vuosikertomuksessa. Tilinpäätöshetken 31.12.2007 jälkeen ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Suomen valtion omistusosuus Fortumin osakkeista vuoden 2007 lopussa oli 50,86%. Vuoden 2008 aikana osakkeiden määrä muuttui optiomerkitöjen johdosta, 31.12.2008 Suomen valtion omistusosuus oli 50,80%.

LIIKETOIMET OSAKKUUSYRITYSTEN KANSSA

MEUR	2008	2007
Myyntit osakkuusyrityksille	113	129
Korot osakkuusyritysten lainasaamisista	34	26
Ostot osakkuusyrityksiltä	563	519

AVOIMET SALDOT OSAKKUUSYRITYSTEN KANSSA

MEUR	31.12.2008	31.12.2007
Pitkäaikaiset korolliset lainasaamiset	659	636
Myyntisaamiset	24	17
Muut saamiset	5	7
Pitkäaikaiset velat	184	171
Ostovelat	26	25
Muut velat	18	53

LIIKETAPAHTUMAT JA SALDOT YHTEISYRITYSTEN KANSSA

Liiketapahtumat vuonna 2008 ja avoimet saldot 31.12.2008 yhteisyritysten kanssa olivat merkitykseltään vähäisiä.

23. KATSAUSKAUDEN JÄLKEISIÄ TAPAHTUMIA

Lokakuussa 2008 Fortum ja norjalainen Hafslund Infratek ASA allekirjoittivat sopimuksen, jonka mukaan ne yhdistävät infrastruktuurin rakentamis- ja kunnossapitoliikeytoiminnan Ruotsissa, Suomessa ja Norjassa. Sopimus astui voimaan 15.1.2009. Fortum siirtää infrastruktuurin rakentamis- ja kunnossapitoliikeytoimintansa sekä osia sähkönsiirtoverkon rakennustoimintoistaan Ruotsissa uuteen yhdistettyyn yhtiöön. Fortum saa Infratek ASA:n uusia osakkeita, jotka oikeuttavat 33 % omistusosuuteen laajennetusta yhtiöstä. Hafslund ASA:lla on 43,3 % osuus ja loput osakkeet omistavat institutionaaliset ja yksityiset sijoittajat.

FORTUM-KONSERNI
TAMMIKUU-JOULUKUU 2008
24. TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT

Käyttökate (EBITDA =Tulos ennen korkoja, veroja sekä poistoja ja arvonalentumisia)	=	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset	
Vertailukelpoinen liikevoitto	=	Liikevoitto - kertaluonteiset erät - muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	
Kertaluonteiset erät	=	Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja tappiot mm.	
Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	=	Sisältää ne tulevaisuuden kassavirtoja suojaavat rahoitusinstrumentit, joihin ei voida soveltaa IAS 39:n mukaisesti suojauslaskentaa sekä IFRIC tulkinnan nro 5 mukaisen vaikutuksen, joka aiheutuu siitä, että taseen saamiin kirjattu Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta ei voi ylittää vastaavaa velkaa.	
Kassavirta ennen käyttöpääoman muutosta (FFO)	=	Liiketoimin kassavirta ennen käyttöpääoman muutosta	
Investoinnit käyttöomaisuuteen	=	Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit mukaan lukien kunnossapito-, tuottavuus- ja kasvuinvestoinnit sekä lainsäädännön edellyttämät investoinnit. Investointeihin kuuluvat myös investointien rakennusaikana taseeseen aktivoituidet korkokulut. Kunnossapitoinvestoinnit pidentävät olemassaolevan omaisuuserän vaikutusaikaa, ylläpitävät käytettävyyttä sekä/tai ylläpitävät luotettavuutta. Tuottavuusinvestoinnit parantavat olemassaolevan hyödykkeen tuottavuutta. Kasvuinvestointien tarkoitus on rakentaa uutta kapasiteettia ja/tai lisätä olemassaolevien liiketoimintojen asiakaskantaa. Lainsäädännön edellyttämät investoinnit tehdään tiettyinä ajankohtina lakien vaatimusten mukaan.	
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	=	Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin, osakkuusyritysosakkeisiin ja muihin myytävissä oleviin sijoituksiin. Investoitujen tytäryhtiöosakkeiden hankintahintaan on lisätty hankittavan yhtiön nettovelka.	
Oman pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Kauden voitto}}{\text{Oma pääoma keskimäärin}}$	x 100
Sijoitetun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin}}$	x 100
Sidotun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Liikevoitto + osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta}}{\text{Sidottu pääoma keskimäärin}}$	x 100
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Vertailukelpoinen liikevoitto + osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta (IAS 39 oikaistu sekä pois lukien merkittävimmät myyntivoitot ja -tappiot)}}{\text{Vertailukelpoinen sidottu pääoma keskimäärin}}$	x 100
Sijoitettu pääoma	=	Taseen loppusumma - korottomat velat - laskennallinen verovelka - varaukset	
Sidottu pääoma	=	Korottomat varat + Valtion ydinjätehuoltorahastoon liittyvät korolliset varat - korottomat velat - varaukset (korottomat varat ja velat eivät sisällä rahoitukseen, veroihin ja laskennallisiin veroihin liittyviä eriä sekä veroja ja velkoja, jotka syntyvät suojauslaskennan soveltamisedellytykset täyttävien johdannaisopimusten käypien arvojen muutoksista)	
Vertailukelpoinen sidottu pääoma	=	Sidottu pääoma oikaistuna niillä korottomilla varoilla ja veloilla, jotka aiheutuvat niistä tulevaisuuden kassavirtaa suojaavista johdannaisopimuksista, joihin ei voida soveltaa IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa	
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat - likvidit varat	
Velkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma}}$	x 100
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma sisältäen vähemmistöosuuden}}{\text{Taseen loppusumma}}$	x 100
Nettovelka/käyttökate	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset}}$	
Korkokate	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Nettokorkokulut}}$	
Tulos/osake (EPS)	=	$\frac{\text{Kauden voitto - vähemmistöosuus}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden aikana}}$	
Oma pääoma/osake, EUR	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden lukumäärä ilman omia osakkeita kauden lopussa}}$	
Edelliset 12 kk	=	Raportointi- ja edeltävät 12 kuukautta	